

ОБЩИНА ЛОВЕЧ

А Н А Л И З **на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците** **в Община Ловеч**

Приет от Общински съвет – Ловеч с решение № от 2023 година
в изпълнение на чл. 196, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищно образование.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Въведение	2.
2. Общи положения за подкрепата за личностно развитие, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Наредба за приобщаващото образование .	2.
3. Състояние на общинската образователна инфраструктура – детски градини и училища за учебната 2022/2023 година	3.
3.1.Мрежа от детски градини	4.
3.2.Мрежа от училища	5.
3.3.Дейности по интереси в училищата	10.
3.4.Обща подкрепа за личностно развитие	11.
3.5.Допълнителна подкрепа за личностно развитие	17.
3.5.1. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)	19.
3.5.2. Деца и ученици в риск	21.
3.5.3. Деца с изявени дарби	21.
3.5.4. Деца и ученици с хронични заболявания	22.
4. Центрове за подкрепа за личностно развитие (ОДК, Ученическо общежитие), читалища, НПО, спортни клубове и доброволчески организации	22.
4.1.ЦПЛР – Общински детски комплекс	22.
4.2.ЦПЛР – Ученическо общежитие	25.
4.3.Читалища, НПО, спортни клубове и доброволчески организации	27.
5. Социални услуги на територията на общината	30.
5.1.Социални услуги, изпълнявани от Община Ловеч	31.
5.2.Социални услуги, възложени на външен доставчик	32.
6. Политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие	33.
7. Изводи	34.

1. Въведение.

Законът за предучилищното и училищното образование внася ново качество в нашето образование като регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата.

Подкрепата на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции (детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена) се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик и се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи.

Анализът на Община Ловеч за потребностите от подкрепа за личностно развитие по чл. 196, ал. 3 от ЗПУО е разработен от комисия, определена със заповед на Кмета на Община Ловеч № 3-230 от 06.02.2023 г., в състава на която са включени представители на общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане”, ЦСРИ, ЦПЛР, училища, детски градини.

2. Общи положения за подкрепата за личностно развитие, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Наредба за приобщаващото образование.

Съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местни органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Според чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование.

Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от ЗПУО, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на всяко дете и ученик.

Обща подкрепа за личностно развитие (чл. 178, ал. 1 от ЗПУО)	Допълнителна подкрепа за личностно развитие (чл. 187 от ЗПУО)
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик;	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите;
Включва: • екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; • допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;	Включва: • работа с дете и ученик по конкретен случай; • психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните

- допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); - допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; - консултации по учебни предмети; - кариерно ориентиране на учениците; - занимания по интереси; - библотечно-информационно обслужване; - грижа за здравето; - осигуряване на общезитие; - поощряване с морални и материални награди; - дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; - ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; - логопедична работа.	- нарушения и при физически увреждания; - осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; - предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; - ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. Съгласно чл. 82 от Наредба за приобщаващо образование, допълнителната подкрепа е: - краткосрочна (за времето на планираните дейности за работа по конкретния случай или минимум 1 учебна година, максимум – до края на етап на обучение); - дългосрочна – повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение.
---	---

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от ЗПУО – в домашни или болнични условия.

Основен принцип на Закона за предучилищното и училищното образование е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Приоритет в политиките, свързани с приобщаващото образование е стремежът към премахване на всички форми на изолация в образованието и осигуряване на подкрепа и удовлетворяване на индивидуалните потребности на всички участници в образователно-възпитателния процес.

3. Състояние на общинската образователна инфраструктура – детски градини и училища за учебната 2022/2023 година.

Образователната инфраструктура на предучилищното и училищното образование на територията на Община Ловеч включва широка мрежа от детски градини, училища и центрове за подкрепа, **представени в следващата таблица**. Наименованията и вида им, посочени в таблицата по-долу, съответстват на Раздел II „Видове институции“ от ЗПУО.

ВИД	бр.	СТАТУТ
Детски градини (ДГ)	8	общински
Основни училища (ОУ)	7	общински
Средни училища (СУ)	2	общински
Профилирани гимназии: Профилирана природо-математическа гимназия и Профилирана езикова гимназия (ППМГ и ПЕГ)	2	общински
Професионални гимназии (в т. ч. Национална професионална гимназия)	3	държавни
Частно начално училище (ЧНУ)	1	частно
Центрове за подкрепа за личностното развитие (ЦПЛР – Ученическо общезитие, ЦПЛР – Общински детски комплекс)	2	общински
Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП)	1	държавен
Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – област Ловеч	1	държавен

В Анализа наименованията и вида на институциите в системата на предучилищното и училищното образование се употребяват, както са посочени в горната таблица.

3.1. Мрежа от детски градини.

Основни показатели за детските градини по учебни години (Кампания 2 по НЕИСПУО).

№	ПОКАЗАТЕЛИ	2018/2019 г.	2019/2020 г.	2020/2021 г.	2021/2022г.	2022/2023 г.
1	Брой детски градини	9	9	9 / 8 (от 01.01.2021г.)	8	8
2	Брой на местата в детските градини /капацитет/	1100	1100	1100	1100	1100
3	Брой групи в детските градини /общо /	42	40	40	38	35
4	Брой деца в детските градини /общо/	1008	956	957	955	909

Мрежата от детски градини на територията на Община Ловеч за учебната 2022/2023 г. функционира с 8 детски градини, в които са обхванати 909 деца по данни от Списък-Образец № 2 към 23.12.2022 година. Мрежата от детски градини съответства на демографските и социално-икономическите промени в Общината. Отчитайки средногодишното намаляване на броя на децата, наличния капацитет на детските градини и обхвата на децата, наличната база е достатъчна за пълното обхващане на желаещите да посещават детска градина. Общият брой групи в последните 5 учебни години намалява до 35 за учебната 2022/2023 година.

При капацитет 1 100 места в детските градини по данни за учебната 2022/2023 година, са записани 909 деца. Пълняемостта и натовареността на отделните групи и детски градини е различна. Някои са на повече от 100 %, а други не могат да ги достигнат.

В Община Ловеч са осигурени условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование на 4, 5 и 6-годишните деца. С решение на Общински съвет Ловеч, считано от 01.01.2021 година се въведе и задължителната предучилищна подготовка на 4-годишните деца.

Логопедите и психолозите в детските градини са все още недостатъчно – само логопед в ДГ „Радост“ и логопед и психолог в ДГ „Снежанка“, осигурени по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ в ДГ „Радост“ и по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ в ДГ „Снежанка“.

Община Ловеч активно работи при осъществяване на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Постановление № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет. За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. Основен проблем за детските градини е малкият брой деца в групите по селата, където се извършва прием на деца в смесени възрастови групи от 2 до 6 години. Слабост в организацията там е невъзможността за отделяне в самостоятелни групи на 4, 5 и 6-годишните деца, подлежащи на задължително предучилищно образование преди постъпването им в първи клас. Децата, обхванати в тези групи, са от различни социални слоеве и с различен етнически произход. Не посещаващите детска градина деца трудно се адаптират в училище, а това в известна степен затруднява образователния процес.

За децата, подлежащи на задължително предучилищно образование, се организира ежедневен превоз до приемаща детска градина с група в най-близкото населено място или в детска градина в гр. Ловеч, чрез обособени маршрути по направления с училищните автобуси на средишните училища на Община Ловеч.

В групите на детска градина „Кокиче“ в с. Александрово са обхванати деца от с.Владия, с.Дренов и с.Чавдарци, които пътуват с училищния автобус на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Александрово. С училищния автобус на ОУ „Панайот Пипков“ се извозват деца от с.Баховица и с.Лисец в групите на ДГ „Люляче“ в гр. Ловеч, а деца от с. Смочан в групите на ДГ „Снежанка“ в гр. Ловеч. С училищния автобус на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Ловеч се извозват деца от с.Радювене в групите на ДГ „Люляче“ в гр. Ловеч.

С цел осигуряване на равен достъп до образование на децата в задължителна предучилищна възраст и при наличие на достатъчен брой деца на такава възраст, ежегодно

се определят средищни и защитени детски градини или части от тях, отговарящи на критериите, определени в съответния акт на Министерски съвет по чл. 54, ал.5 от ЗПУО. За учебната 2022/2023 год. за защитена част от детска градина е определена групата на ДГ „Снежанка“ в с. Малиново, а за средищна детска градина е определена ДГ „Люляче“.

Детските градини се помещават в сгради, публична общинска собственост, които са специално построени или приспособени за отглеждане, възпитание, социализация и обучение на децата до постъпването им в първи клас в съответствие с изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечно осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие. Сградите са в много добро състояние, като за поддържането им всяка година се осигуряват средства по бюджета им от държавни и местни дейности. Проблем при материалната база е слабата енергийна ефективност на част от сградите, където не е извършван ремонт или е извършен само на части от сградата и топлоизолацията не е добра.

Архитектурно адаптирана среда, в т.ч. и мобилни устройства, за достъп на хора с увреждания до сградите има 6 детски градини: ДГ „Снежанка“, ДГ „Зора“, ДГ „Слънце“, ДГ „1-ви юни“, ДГ „Радост“ и ДГ „Люляче“. Необходимо е осигуряване на достъпна среда и в останалите 2 детски градини, поради увеличаване броя на децата със СОП.

Детските градини разполагат компютърни конфигурации, мултимедии, екрани и копирна техника. Осигурен е постоянен достъп до интернет. В резултат от икономии, реализирани при прилагане на делегираните бюджети, ежегодно се обновява и подобрява материално-техническата и дидактична база.

Всяка детска градина в общината разполага със самостоятелен кухненски блок, където се приготвя храната по единно меню, изготвено от експерт в Община Ловеч. Доставка на хранителни продукти се организира чрез процедури, проведени от всяка детска градина и сключени от тях договори. Материално-техническата база в кухненските блокове е обновявана периодично и частично в изпълнение предписанията на РЗИ..

Делегираният бюджет в детските градини се утвърди като стабилно работещ механизъм, позволяващ на директорите при добър мениджмънт да подобряват материално-техническата и дидактичната база. Всички детски градини на територията на Община Ловеч участват и в подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини със средства по реда на ПМС № 308 от 2010 година. Ежегодно по реда на ПМС № 129 от 2000 г. се осигуряват и средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта на децата и учениците. Детските градини активно участват като бенефициенти или партньори в различни проекти, администрирани и финансирани от МОН и РУО – Ловеч и от различни НПО, както и в дейности по НП на МОН, по които попадат в целевата група.

3.2. Мрежа от училища.

На територията на Община Ловеч, след последните промени в мрежата, функционират **15 училища. Общинските училища са 11**, в т. ч.: 2 средни, 7 основни, 2 профилирани гимназии. От тях: 3 са „средищни“ и 1 е „защитено“. **Държавните училища са 3**, в т. ч.: 2 професионални гимназии и 1 национална професионална гимназия. От учебната 2019/2020 година функционира и едно **Частно начално училище „Свети Седмочисленици“**.

През 2022 година, със съответното решение на Министерски съвет за **иновативни училища** са определени: ОУ „Васил Левски“, гр. Ловеч, ОУ „Христо Никифоров“, гр. Ловеч, СУ „Тодор Кирков“, гр. Ловеч, ППМГ, гр. Ловеч, ПГМЕТ, гр. Ловеч и НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч.

В две общински училища има несамостоятелни общежития: профилираната ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ и средищното ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Ловеч. В държавната НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ от учебната 2019/2020 г., също функционира несамостоятелно училищно общежитие.

В началото на 2022/2023 учебна година броят на децата в полудневните групи за задължително предучилищно образование (ЗПО) и на учениците в I–XII клас в училищата на

територията на Община Ловеч е 4 105, обучаващи се в 2 полудневни групи за ЗПО и 188 паралелки в I–XII клас. Във всички основни и средни общински училища, без защитеното училище, са сформирани групи за **целодневна организация** на учебния ден: 54 групи с 1216 ученици в тях.

Демографският фактор дава своето негативно отражение, както върху броя и динамиката на движение на децата и учениците в град Ловеч, така и в населените места на общината. Очертава се трайна тенденция за намаляване на абсолютния брой на учащите за периода от 2018/2019 учебна година до 2022/2023 учебна година, **показана в следващата таблица**. Информацията за Частно начално училище „Свети Седмочисленици“ е от първата му учебна година – 2019/2020.

В ОБЩИНСКИТЕ УЧИЛИЩА (ДНЕВНА ФОРМА)											
№	Училище	Учебни години									
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
		бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ОУ "Васил Левски"	28	592	27	583	25	572	25	576	23	540
2	ОУ "Христо Никифоров"	21	475	22	487	21	471	21	468	21	465
3	ОУ "Проф. Димитър Димов"	22	427	20	407	19	386	17	353	15	311
4	ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	8	160	8	160	8	150	8	142	8	147
5	ОУ "Васил Левски", с. Малиново	3	14	3	17	4	20	3	25	4	26
6	ОУ "Панайот Пипков"	6	134	6	131	6	130	6	128	6	117
7	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с.Александрово	7	112	7	104	7	85	6	83	5	80
8	СУ "Св. Климент Охридски"	16	282	15	226	12	193	12	181	11	188
9	СУ "Тодор Кирков"	12	252	12	235	12	223	12	218	12	214
10	Профилирана природо-математическа гимназия	26	575	25	563	24	558	23	565	23	574
11	Профилирана езикова гимназия "Екзарх Йосиф I"	33	848	32	827	31	802	29	750	28	727
ОБЩО В ОБЩИНСКИТЕ УЧИЛИЩА:		182	3871	177	3740	169	3590	162	3489	156	3389
В ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ГИМНАЗИИ (ДНЕВНА ФОРМА)											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ПГМЕТ	13	270	11	241	9	183	9	195	9	193
2	ПГИТУ	11	214	10	203	10	212	10	206	10	212
3	НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“	12	265	12	273	11	258	10	260	10	260
ОБЩО В ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ГИМНАЗИИ:		36	749	33	717	30	653	29	661	29	665
Частно начално училище „Свети Седмочисленици“		--	----	2	13	3	27	4	35	5	51
ОБЩО ЗА УЧИЛИЩАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЛОВЕЧ:		218	4620	212	4470	202	4270	195	4185	190	4105

В началото на учебната 2018/2019 година в общинските училища са записани 3 871 деца и ученици, а в началото на 2022/2023 учебна година децата и учениците, записани в общинските училища са 3 389 – с 482 по-малко. В професионалните гимназии броят на учениците от VIII до XII клас в дневна форма също намалява – с 84 ученици, като в началото на 2018/2019 учебна година е 749, а в началото на 2022/2023 учебна година – 665. През този 5-годишен период, считано от учебната 2019/2020 година, е открито ново училище – ЧНУ „Свети Седмочисленици“, в което към началото на учебната 2022/2023 година са записани 51 деца и ученици, а през учебната 2018/2019 година не е имало ученици. Броят на паралелките през този 5-годишен период е намалял значително, но са с по-висока средна пълняемост, а общият брой деца и ученици в училищата на територията на общината е намалял с 515.

Намаляващият брой на учениците определя различното финансово състояние на училищата, което ограничава възможностите на някои от тях да обновяват учебно-техническата и спортната си база в съответствие със съвременните образователни изисквания.

С най-малко ученици от общинските училища са защитеното и средищните училища и двете средни училища: СУ „Св. Климент Охридски“ и СУ „Тодор Кирков“. През последните 5 учебни години в защитеното училище броят на учениците леко се е увеличил. От професионалните гимназии, с най-малко ученици през последната учебна година е тази по механоелектротехника, а Професионалната гимназия по икономика, търговия и услуги продължава да е с малък брой ученици.

В община Ловеч има утвърдена процедура за налагане на санкции на родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище. Определени са длъжностни лица, които да съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения. За учебната 2022/2023 г. са водени преписки, но не са съставяни и връчвани актове за административни нарушения, поради реинтегриране на учениците в образователната система. Изпращат се писма до родителите, посещават се по домовете. Дейностите са с постоянен характер. Установяват се причините и се набеязват мерки за включване и задържане в образователна институция на откритите деца. Липсата на актуални и точни адреси в голяма степен затруднява издирването и работата по включване и задържане в образователната система на децата. Откроява се тенденция за увеличаване броя на учениците, които не продължават да учат след основно образование и на децата, заминаващи със семействата си в чужбина. В Община Ловеч са осигурени условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование на 4, 5 и 6-годишните деца.

За обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици, Община Ловеч активно работи при осъществяване на дейностите по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Постановление № 100 от 08.06.2018 г. на Министерски съвет. За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. В екипите участват представители от различни институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на детски градини, училища и учители от образователните институции полагат изключителни усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“. В дейността си екипите са подпомагани от експертите в РУО – Ловеч. Характерно за работата на екипите в Община Ловеч е доброто взаимодействие между представителите на общинска администрация, кметовете на населени места, експертите от РУО, директорите на детски градини, училища и учителите, включени в екипите за обхват.

По информация от междуинституционалната Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ), за учебната 2021/2022 година, към 12.07.2022 г., 4-те общински екипа са обработили протоколи за физическо посещение на адрес за обхват за 825 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, като за някои деца има по повече от 1 протокол. От тях 724 деца и ученици са в чужбина. С актуален статус „Няма информация“ са 45 ученици, като те не са открити на посочените в системата адреси. Открити и записани са 7 деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование. За учебната 2022/2023 година, към 13.02.2023 г., по информация от ИСРМ, 4-те общински екипа са обработили формуляри за физическо посещение на адрес за обхват за 900 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, като за някои деца има по повече от 1 протокол. Голяма част от тях са във възрастта между 4 и 7 години. От събраната информация за 909 деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, е установено че: 827 са в чужбина; 13 са новозаписани; за 51 няма информация и не е зададен актуален статус, тъй като не са открити на адресите за обхват в ИСРМ; а общо 18 са отпаднали през/преди учебната 2022/2023 година или са незаписани и в риск от отпадане. Работата за обхващане и включване в образователната система на

необхванатите деца продължава. С четири наши писма: от месеците ноември и декември 2022 година и м. януари 2023 година до началника на РУО – Ловеч е потърсено съдействие за установяване на местопребиваването на 81 децата и родителите им, чрез областна дирекция на МВР/районно управление на МВР.

Професионалното образование все повече се обвързва с потребностите на пазара на труда, като подготвя специалисти, които отговарят на профила на местната и националната икономика. Въпреки това е необходимо още по-тясно сътрудничество между бизнеса и професионалните училища за създаване на адекватни учебни програми и по-добро планиране на приема. Разширяването на дуалното обучение също ще е от полза за плавния преход на учениците от обучение към работа. През учебна 2022/2023 година в две професионални гимназии на територията на общината: НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ и ПГИТУ, се реализират паралелки за обучение чрез работа (дуална система на обучение). През тази учебна година първите випуски са в XII клас, а в НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ е осъществен нов прием в VIII клас.

За някои от професиите, по които се провежда обучение в професионалните гимназии, не винаги има успешна реализация на трудовия пазар, а за други професии, за които има търсене на пазара на труда, не се провежда обучение по две причини:

- професионалните гимназии не предлагат съответното обучение по обективни причини;
- не се реализира заявеният от училищата прием по професии, поради липса на достатъчно желаещи ученици.

В общината функционират три средищни училища: ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Ловеч, ОУ „Панайот Пипков“ – Ловеч, и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Александрово. В тях е осигурена целодневна организация на учебния ден и столово хранене, както и общежитие в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Ловеч. Всяко едно от тях има капацитет и възможност да обучава повече ученици от обхванатите в момента.

И в трите училища целодневната организация се финансира с допълнителни средства по делегирана от държавата дейност за целодневна организация на учебния ден.

През учебната 2022/2023 година за 11 деца със СОП е осигурен училищен психолог и логопед със средства по проект и ресурсен учител със средства от делегираната от държавата дейност по „Норматив за ресурсно подпомагане“ само в средищното ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Ловеч, както и ресурсен учител за 5 деца със СОП в ОУ „Проф. Димитър Димов“ – Ловеч. За децата със СОП в другите 2 средищни училища и в защитеното училище е осигурено ресурсно подпомагане от РЦПППО – Ловеч.

От **приложената таблица** е видно, че през петте учебни години – от 2018/2019 до 2022/2023, намалява броят на групите, паралелките и учениците в средишните училища, като през учебната 2017/2018 година не е реализирана паралелка в I клас в ОУ „Панайот Пипков“ и през учебната 2022/2023 година няма такава в VI клас.

№	Училище	Учебни години									
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
		бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици	бр. групи/паралелки	брой деца/ученици
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", гр.Ловеч	8	160	8	160	8	150	8	142	8	147
2	ОУ "Панайот Пипков", гр.Ловеч	6	134	6	131	6	130	6	128	6	117
3	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с.Александрово	7	112	7	104	7	85	6	83	5	80

Училището в с. Малиново е „защитено“ от 2010 г. и отговаря на изискванията на чл. 2 ал. 1 от Постановление № 121 на МС от 23.06.2017 година. За бъдещето на училището е притеснителен факта, че през петте учебни години – от 2018/2019 до 2022/2023, броят на учениците в училището се е запазил малък, въпреки лекото увеличение. Прогнозата е за леко

увеличаване на броя им през следващите учебни години. В тези условия се усложнява сформирването на слетите паралелки и провеждането на качествен процес на обучение в тях, както и нормалното финансиране на дейностите. В училището се обучават и деца от приемни семейства по проект на Община Ловеч.

Превозът на пътуващите 4, 5 и 6-годишни деца и ученици от I до XII клас, отговарящи на изискванията на чл. 283, ал. 1, т. 2 и ал. 2 от ЗПУО, за учебната 2022/2023 година е организиран съгласно регламента в „Наредба за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите“, приета с ПМС № 163 от 29.06.2015 година. Част от учениците от селата използват правото си за избор на училище съгласно ЗПУО и се обучават в несредищни училища в гр. Ловеч. По маршрути от общинска и областна транспортни схеми с 5 транспортни фирми, пътуват 354 ученици от 22 населени места до 10 училища. С превоз за собствена сметка – 9 училищни автобуса на трите средищни училища и на СУ „Св. Климент Охридски“, пътуват 274 деца и ученици от 17 населени места до 8 училища и 2 детски градини.

Общо 628 деца и ученици от общо 25 населени места пътуват към общо 15 броя детски градини и училища (2 детски градини и всички училища на територията на общината, без защитеното и частното). Дължината на маршрутите варира от 8 до 34 километра.

Необходим е голям брой автобуси, които едновременно в едно и също време (особено сутрин) да превозят голям брой деца и ученици от голям брой населени места до съответните детски градини и училища. Деветте училищни автобуса извършват ежедневно, преобладаващо по 2 курса сутрин и 2 курса след обяд, със средно времетраене на сутрешното или следобедното пътуване между 1 час и 1 час и 30 минути. **Голямата продължителност на пътуване е проблем особено в ранните сутрешни часове** за децата от населените места, които са първи по маршрутите или за тези от по-далечните населени места.

За преразпределяне и оптимизиране на маршрутите в средищните училища и **за обособяване на нови маршрути** с превоз за собствена сметка в общинските приемащи училища са необходими още поне 9-10 автобуса по Национална програма на МОН или с друг източник на финансиране. За периода 2017 – 2020 година, двете средищни училища: ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Ловеч и ОУ „Панайот Пипков“, гр. Ловеч, са получили директно от МОН по един нов автобус за подмяна на най-старите автобуси, предоставени им от общината, които са на повече от 12-15 години и с голям пробег. Два от по-старите автобуси са спрени от движение, поради необходимост от извършване на основен ремонт.

С цел оптимизиране на превоза са възможни и други мерки: максимално да се съобразят общинската и областната транспортни схеми с работния дневен график на училищата и да се разшири прилагането на специализирания превоз за населени места и маршрути, където има по-големи групи пътуващи деца и ученици. С оглед настоящата ситуация в сферата на транспорта, тези мерки са трудно постижими.

Във всички общински училища има действаща база за организиране на столово хранене на учениците. В повечето от тях базата е отдадена от директорите им под наем, като по този начин, чрез приготвяне на място или кетъринг, е осигурено храненето на учениците. Всички училища имат оборудвани здравни кабинети.

В дворовете на ловешките училища са обособени игрища, предимно по баскетбол, хандбал и волейбол. В ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ има и тенис корт, там е изградена и многофункционална спортна зала. След основен ремонт, активно се използва физкултурния салон в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Ловеч. Спортните площадки и съоръжения в училищните дворове се поддържат с големи усилия от техните директори в относително добро състояние. По Проект „Реконструкция, обновяване и оборудване на сгради и рехабилитация на дворни пространства на целодневни детски градини и ясли в гр. Ловеч, изграждане на училищна спортна зала и рехабилитация на дворни пространства в общински

училища в гр. Ловеч” са извършени рехабилитация на дворовете и изграждане на нови спортни съоръжения в ППМГ, ОУ „Васил Левски“, СУ „Св. Климент Охридски“ и започна изграждането на училищна спортна зала и рехабилитация на дворното пространство и спортните съоръжения в ОУ „Проф. Димитър Димов“.

Материално-техническата база на училищата е в сравнително добро състояние в резултат от грижите на техните директори. За ремонтни дейности в общинските училища и центрове за подкрепа за личностно развитие ежегодно се влагат различни суми, както от делегираните им бюджети, така и от външни източници и капиталова програма на общината.

3.3. Дейности по интереси в училищата.

Дейностите по интереси в училищата се финансират през бюджетите на първостепенните им разпоредители с бюджет по стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности със „Средства за занимания по интереси за неспециализирани, специализирани и специални училища“, чрез „Норматив за институция“ и „Норматив за ученик в дневна форма на обучение и дуална система на обучение“. Дейностите по интереси в училищата се организират в няколко тематични направления, посочени в **следващите таблици**, в които е посочено и разпределението им по учебни години и училища.

№	УЧИЛИЩЕ	Организираните заниманията по интереси през 2021/2022 учебна година по тематични направления															
		Дигитална креативност		Природни науки		Математика		Технологии		Изкуства и култура		Гражданско образование		Екологично образование и здравословен начин на живот		Спорт	
		Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници
1	ОУ „Васил Левски“	3	59	-	-	1	20	-	-	2	45	-	-	1	20	2	32
2	ОУ „Проф. Димитър Димов“	1	16	1	13	1	26	1	22	3	48	1	18	1	13	-	-
3	ОУ „Христо Никифоров“	-	-	-	-	2	35	6	112	2	31	-	-	2	29	1	15
4	ОУ „Васил Левски“, с.Малиново	-	-	-	-	-	-	1	8	1	10	-	-	-	-	-	-
5	ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15	-	-
6	ОУ „Панайот Пипков“	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с.Александрово	-	-	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-	-	-	1	15
8	СУ „Св. Климент Охридски“	-	-	1	8	1	13	-	-	1	12	2	28	-	-	5	61
9	СУ „Тодор Кирков“	-	-	1	17	2	28	-	-	1	14	1	13	1	15	-	-
10	ППМГ	3	44	1	13	4	74	2	41	4	57	3	71	-	-	-	-
11	ПЕГ „Екзарх Йосиф I“	2	52	2	48	1	14	-	-	3	38	-	-	-	-	-	-
12	НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“	1	14	1	15	-	-	1	12	1	10	-	-	1	10	-	-
13	ПГМЕТ	1	10	1	10	-	-	3	30	-	-	-	-	-	-	-	-
14	ПГИТУ	-	-	-	-	-	-	1	15	-	-	-	-	1	13	-	-
	ОБЩО:	11	195	9	139	12	210	16	250	18	265	7	130	8	115	9	123

№	УЧИЛИЩЕ	Организираните заниманията по интереси през 2022/2023 учебна година по тематични направления															
		Дигитална креативност		Природни науки		Математика		Технологии		Изкуства и култура		Гражданско образование		Екологично образование и здравословен начин на живот		Спорт	
		Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници	Брой групи	Брой участници
1	ОУ „Васил Левски”	3	59	-	-	2	44	-	-	1	20	-	-	-	-	2	32
2	ОУ „Проф. Димитър Димов”	2	34	1	15	3	47	-	-	2	46	1	15	1	16	-	-
3	ОУ „Христо Никифоров”	2	27	1	14	3	48	2	31	1	15	1	12	1	15	1	15
4	ОУ „Васил Левски”, с.Малиново	-	-	-	-	1	5	-	-	2	16	-	-	-	-	-	-
5	ОУ „Св. св. Кирил и Методий”	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15	-	-
6	ОУ „Панайот Пипков”	-	-	1	8	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10
7	ОУ „Св. св. Кирил и Методий”, с.Александрово	-	-	-	-	1	6	2	18	-	-	-	-	-	-	1	15
8	СУ „Св. Климент Охридски”	-	-	2	16	1	18	-	-	2	22	1	13	-	-	-	-
9	СУ „Тодор Кирков”	2	26	-	-	1	13	2	34	2	32	1	14	1	19	-	-
10	ППМГ	2	26	2	24	5	94	-	-	3	42	6	106	1	17	-	-
11	ПЕГ „Екзарх Йосиф I”	3	75	-	-	1	25	-	-	2	50	-	-	-	-	-	-
12	НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов”	1	10	2	24	-	-	-	-	1	9	-	-	1	12	-	-
13	ПГМЕТ	1	10	1	10	-	-	3	26	-	-	-	-	-	-	-	-
14	ПГИТУ	-	-	-	-	1	15	1	15	-	-	-	-	1	15	-	-
	ОБЩО:	16	267	11	126	20	323	10	124	16	252	10	160	7	109	5	72

За организиране на дейности по интереси в различните тематични направления в 14-те училища на територията на Община Ловеч за учебната **2021/2022 г.** са сформирани **общо 90 групи с 1 427 участници**, а за учебната **2022/2023 г.** са сформирани **общо 95 групи с 1 433 участници**. В изпълнение на чл. 21е, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование, *приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г.*, Община Ловеч разработи и реализира „Програма за стимулиране на дейности и изяви на учениците, свързани със заниманията по интереси в Ловешките училища“ за 2021 година и за 2022 година. Програмите се финансираха със средства предвиждани по Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, *приета с ПМС № 219 от 2017 г.* и по Наредбата за приобщаващото образование, *приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г.*

3.4. Обща подкрепа за личностно развитие.

Съгласно **чл. 178 от ЗПУО**, общата подкрепа за личностно развитие на територията на Община Ловеч се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностното развитие и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, осигуряваща се от всички посочени институции;

2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО, осигуряваща се само от училищата;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език, осигуряваща се само от детските градини
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, осигуряваща се само от училищата;
5. консултации по учебни предмети, осигуряваща се само от училищата;
6. кариерно ориентиране на учениците, осигуряваща се от всички посочени институции;
7. занимания по интереси, осигуряваща се от всички посочени институции;
8. библиотечно-информационно обслужване, осигуряваща се само от училищата;
9. грижа за здравето, осигуряваща се от всички посочени институции;
10. осигуряване на общежитие от: ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, ПЕГ „Екзарх Йосиф I“, ЦПЛР – Ученическо общежитие и от м. IX 2019 г. в НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“;
11. поощряване с морални и материални награди, осигуряваща се от всички посочени институции;
12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, осигуряваща се от всички посочени институции;
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения, осигуряваща се от всички посочени институции;
14. логопедична работа, осигуряваща се от всички посочени институции.

Общата подкрепа на ниво по-високо от общинското, обединява посочените по-горе образователни институции, Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП) „Васил Левски“ и Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) – област Ловеч.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по **чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички училища могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:**

- **кариерно ориентиране на учениците в училищното образование**, което включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците от I до XII клас в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Кариерното ориентиране, като част от общата подкрепа за личностно развитие е насочено към откриване на интересите и способностите на учениците и формиране на адекватна самооценка за избор на професия и подготовка за успешна професионална реализация. Формите за кариерно ориентиране в училищното образование са индивидуалното и груповото информиране и консултиране, индивидуалната и груповата работа въз основа на програми за кариерно развитие и мобилност, програми за образователно развитие и мобилност и програми за личностно и социално развитие на базата на проучване на местните условия и координация с институции в системата на професионалното ориентиране.

Дейностите за подпомагане на кариерното ориентиране на учениците в Ловешка община се осъществяват от кариерни консултанти на Център за кариерно ориентиране при ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч.

Кариерните консултанти предоставят специализирани услуги по кариерно ориентиране на учениците от всички видове училища, подпомагат методически педагогическите съветници, класните ръководители и учителите в областта на кариерното ориентиране на учениците и информират и консултират родители и граждани.

Програмата за кариерно ориентиране на ниво училище конкретизира съдържанието на кариерното ориентиране през различните етапи и степени на средното образование, както и функциите и отговорностите на педагогическите специалисти в училище за неговото реализиране.

- **осигуряване на общежитие** – може да се осъществява от училище с несамостоятелно общежитие или от ЦПЛР – Ученическо общежитие

(самостоятелно), включително от Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП „Васил Левски“).

През учебната 2022/2023 година в две общински училища има несамостоятелни общежития: в ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ с настанени 286 ученици в 12 групи и в средищното ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Ловеч с настанени 20 ученици в 1 група, както и в държавната в НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ с настанени 58 ученици в 3 групи.

За осигуряване на общежитие на учениците от областта, в гр. Ловеч функционира самостоятелния ЦПЛР – Ученическо общежитие. В Общежитието за учебната 2022/2023 година са настанени 87 ученици, обучаващи се в професионални гимназии и средни училища на града, с които са сформирани 4 групи. За учениците се грижат 5 възпитатели и директор, подпомагани от 5 броя непедagogически персонал.

Общежитието осъществява следните дейности: подпомага интелектуалното, емоционалното и физическото развитие и социалната адаптация на учениците; подпомага професионалната насоченост и придобиването на компетентности, необходими за успешна реализация; подпомага формирането на нагласи и мотивация за учене; формира отношения на толерантност и уважение; подпомага познаването на националните културни ценности; осъществява консултативна дейност с ученици по различни учебни дисциплини; организира колективни и индивидуални форми на изява на учениците; участва в общински проекти; участва в регионални и национални инициативи.

- *грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на децата и учениците до медицинско обслужване. За децата и учениците в детските градини и училищата се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други. В провеждането на тези дейности могат да се включват и родителите на децата и учениците, като са длъжни да предоставят информация за здравословното състояние на детето или ученика и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина или в училището.*

В здравните кабинети през учебната 2022/2023 година се обслужват 4 092 деца и ученици в училищата и 909 деца в детските градини. На територията на община Ловеч са разкрити и функционират 22 здравни кабинети – 14 в общинските училища и професионалните гимназии и 8 в детските градини. Медицинското обслужване се обезпечава от 20 медицински специалисти, от които – 1 лекар, 9 медицински фелдшера и 10 медицински сестри.

Медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини и училищата осъществяват следните дейности:

- профилактика и промоция на здравето;
- оказване на спешна помощ при инциденти;
- организиране и провеждане на програми за здравно образование;
- участие в регионални и национални здравни програми и проекти;
- наблюдение на физическото развитие и определяне физическата способност на децата и учениците;
- участие в подготовката, подбора и провеждането на различни форми на отдих, туризъм и обучение;
- организиране и провеждане на профилактични и противоепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразните и паразитните заболявания;
- регистриране здравното състояние на децата и учениците в здравно-профилактични карти и изготвяне на анализ, въз основа на данните получени от личния лекар. За целта, работещите в здравните кабинети поддържат постоянна връзка с личните лекари.

Всички здравни кабинети са обзаведени и оборудвани, съгласно изискванията на нормативната уредба. Снабдени са със задължителните за спешни състояния медикаменти, превързочни материали, консумативи и необходимата документация.

Дейностите, които се извършват от медицинските специалисти са съобразени с

насоките за работа в системата на училищно и детско здравеопазване в условията на Covid-19. Във всяко детско и учебно заведение има подготвена и се реализира здравна програма за промоция на здравето и профилактика на болестите.

Една от основните задачи на медицинския персонал е провеждането на здравно образование, с оглед предоставяне на знания и формиране на убеждения, умения и нагласи за активно отношение към здравето и избор на здравословен начин на живот на децата и учениците. Медицинските специалисти имат и ангажимента да проследяват и контролират факторите на средата, в която се отглеждат и възпитават децата и се обучават учениците, учебния режим, храненето, спортната дейност. При разработването и осъществяването на здравно-образователните програми в училище, работата на медицинските специалисти е в помощ и пряко свързана с работата на педагогическия съветник, учителите по биология, както и с експертите от Дирекция „Промоция на здравето и профилактика на болестите” към РЗИ.

През 2021 г. се извършиха допълнителни организационни дейности, свързани със спазване на мерките и препоръките за предотвратяване и ограничаване разпространението на COVID-19 в социалните и здравни услуги. Подготви се необходимата информация и допълнителни указания и мерки, относно спазване на висока лична хигиена и дезинфекция в помещенията, съгласно правилата на Световната здравна организация. Изготвени са графици за работа на Координиращо звено от медицински специалисти за поддържане на „Гореща телефонна линия“ в Община Ловеч.

И през 2022 г. на територията на Община Ловеч активно работи здравен медиатор, който приоритетно насочва своята дейност в рискови квартали и местности на общината, където е налице концентрирано присъствие на ромски семейства, с повишена мобилност и ниска здравна култура за превенция на заболяванията. Основната му задача е подобряване на достъпа до социални и здравни услуги на уязвимите групи в общината чрез посредничество, съдействие и подкрепа, информиране и консултиране. Здравният медиатор изпълнява консултативна и посредническа дейност за осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи. Работи с клиенти, като подпомага процеса на достъп до услуги в сферата на здравеопазването за хора, нуждаещи се от здравна помощ.

През 2022 г. е организирано и проведено обучение за повишаване професионалната квалификация на медицинските специалисти от детско и училищно здравеопазване. Обучени са 21 здравни професионалисти в съответствие с изискванията за безопасност на храните, съгласно чл. 23 от Закона за храните и условията и реда за провеждане на обучение на работниците и служителите по изискванията на Система за управление безопасността на храните, добри производствени и хигиенни практики и НАССР. По Проект „Въвеждане на национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст“ (REFORM/SC2020/059) директора на Детска ясла № 1 „Шарено петле“ участва в три работни срещи и в заключителната пресконференция по проекта.

През 2022 г. Община Ловеч активно работи по пет Национални програми за профилактика и промоция на здравето и оказва активно съдействие на партньорите си: РЗИ Ловеч, МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“, „Медицински център – Ловеч“ и Национално сдружение на общините в Република България при изпълнение на предвидените дейности за тяхното реализиране. Програмите, по които Община Ловеч осигурява условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи, са следните:

- В рамките на Национална „Програма за превенция и контрол на туберкулозата“ съвместно с РЗИ, медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата организират и провеждат информационна кампания на учениците от V до XII клас;

- Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, сексуално-предавани инфекции и туберкулоза“. Повишават се знанията по здравни проблеми на хората от етническите малцинства. За допълнителна информация, знания и умения на младите хора и учениците се провеждат здравни беседи и лекции в часовете по здраве от медицинските специалисти в здравните кабинети на училищата;

- В изпълнение на Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България, съвместно с РЗИ - Ловеч, Община Ловеч, чрез медицинските

специалисти от здравните кабинети в училищата участваха в организиране на кампания за уведомяване на родителите на 12-годишни момичета, които подлежат на препоръчителна имунизация срещу човешки папиломен вирус, който е основен причинител на РМШ. Чрез медицинските специалисти в училищата са предоставени образователни и информационни материали за 137 момичета от 9 училища на територията на общината;

- По Програма „Здраве за всички“ организира профилактични прегледи и скринингови изследвания за остеопороза, профилактика на рак на гърдата, образна диагностика на щитовидна жлеза и ехографска диагностика на коремни органи. Диагностиката и консултантската дейност се извърши от специалисти от „Медицински център за човешка репродукция“ ООД - София и бяха прегледани 171 граждани от общината.

- Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. – обучени са 20 медицински специалисти от здравните кабинети на училища и детски заведения в един модул от Регионалната здравно-образователна програма, от експерти на РЗИ. Ежемесечно медицинските специалисти от здравните кабинети на училищата провеждат здравни беседи, презентации и обучения, съгласно утвърден План за здравно образование на учениците от всички училища, свързани със здравословния начин на живот, превенция на здравето и профилактика на болестите.

- *логопедична работа – при разпределяне на получените по стандарт средства за всяка дейност между училищата и детските градини, като част от допълнителните компоненти на формулите се предвиждат средства в размер до 0,5 на сто за финансиране на логопедични кабинети.*

В община Ловеч логопедичната работа се осъществява от логопеди в училищата, в детските градини от логопеди от РЦПППО – област Ловеч, от ЦСОП „Васил Левски“, гр. Ловеч и в базата на РЦПППО – област Ловеч, като включва: превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности; диагностика на комуникативните нарушения; терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения; консултативна дейност с учители и родители на деца и ученици с комуникативни нарушения.

В ДГ „Люляче“ по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ има подходящо обзаведен кабинет, който се ползва от логопед, психолог и ресурсен учител.

По проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ в ДГ „Радост“ е финансирана дейността на 1 логопедична група с 34 деца през учебната 2022/2023 година.

По проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ в ДГ „Снежанка“ през 2021/2022 и 2022/2023 учебни години е финансирана дейността на 2 групи: за логопедична подкрепа и за психологична подкрепа и двете с 15 деца.

По проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ през 2021/2022 и 2022/2023 учебни години в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Ловеч е финансирана дейността на 2 групи: за логопедична подкрепа и за психологична подкрепа с 11 ученици, които са и на ресурсно подпомагане с ресурсен учител от училището.

Логопедичната работа в няколко общински училища продължава със средства от училищните бюджети и през учебната 2022/2023 година: в ОУ „Васил Левски“ – 1 група с 39 ученици; в ОУ „Христо Никифоров“ – 1 група с 42 ученици; в ОУ „Проф. Димитър Димов“ – 1 група с 22 ученици, а в ОУ „Проф. Димитър Димов“ е осигурено и ресурсно подпомагане с ресурсен учител от училището за 5 ученици (по информация от НЕИСПУО, Кампания 2).

Логопедична подкрепа през 2022 г. се осигурява на деца с увреждания и/или изоставане в развитието и от „Център за социална рехабилитация и интеграция“ – Ловеч (ЦСРИ). В ЦСРИ е оборудван специализиран логопедичен кабинет. Логопедична помощ се предоставя и в социалните услуги „Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства“ и „Дневен център за деца и младежи с увреждания“.

- *поощряване с морални и материални награди на децата и учениците с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на институционалната общност при: постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови*

постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието; класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата и учениците към непреходните национално значими идеали и ценности при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Този вид подкрепа и до сега се използва широко от училищните ръководства и от община Ловеч. Община Ловеч стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити наши деца чрез Общинската програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби.

- **дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие**

Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни деца и ученици в дейности, свързани с вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа.

Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение реализират Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН), Превантивно-информационен център – Ловеч (ПИЦ), неправителствени организации, доставчици на социални услуги.

МКБППМН е участвала като партньор и организатор в 58 дейности с образователна насоченост по превенция на асоциално поведение, насилие между деца, трафик на хора, употреба на наркотични вещества, алкохол и тютюневи изделия и здравни, спортни и културни събития: Световен ден на думата БЛАГОДАРИЯ, Международен ден за безопасен интернет – 8 февруари, Световен ден на прегръдката, Розова фланелка на 23.02.2022 г., Баба Марта – време за традиции, надежда и споделеност, 3-ти март – Ден на Освобождението на България, Опасният непознат – родителски срещи, Международен ден на щастието – 20 март, Световен ден на водата – 22 март, Международен ден на Земята – 22 април, Избирам себе си, НЕ на наркотиците, 10 май – Световен ден на движението за здраве, Денят на книгата, Ден на детето – 1 юни, Да бъде мир на земята – рисунка на асфалт, 17 май – Ден на българския спорт, Стрийт баскетбол – 1 юни, Театър Даскалото е COOL, Ден на приятелството – 9 юни, Вредата от енергийните напитки 18.01.-21.01.2022 г., Кибертероризъм – 12.04.2022 г., Симулационни очила за превенция употребата на алкохол и наркотични вещества, 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата с наркотици, 31 май – световен ден без тютюнопушене, 29 юни световен ден за безопасност по пътищата, Различните от нас – как да ги приемем, Турнир по футбол – 19 юли, Да изчистим България за един ден с деца от ЦНСТ, , Забавно лято, Ваканция без риск, Европейски ден на спорта – 30.09.2022 г., Ден на народните будители, Световен ден против тютюнопушене, Ден на толерантността, Ден за възпоменание на жертвите от ПТП, Световен ден на усмивката – октомври 2022 г., Световен ден за борба с трафика на хора – 18.10.2022 г., Европейски ден на здравословното хранене – 8 ноември, СПИН – 1 декември, Конкурс за изработване на коледна картичка „Коледни вълшебства“, Коледна елха за детско отделенията в МБАЛ – Ловеч и други.

Голяма част от тези събития са проведени съвместно с различни структури на общинска администрация и институции като: РУ – Ловеч, Регионална библиотека „Проф. Б. Цонев“, Център за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс (ЦДЛР – ОДК) и Център за обществена подкрепа.

МКБППМН работи в тясна връзка с инспектори ДПС към РУ – Ловеч. Сътрудничеството между инспектори от Детска педагогическа стая и МКБППМН показва положителни резултати – обмяна на информация за конкретни случаи, издирване и установяване на деца и родители, подпомагане на училищните ръководства и класните

ръководители, оказване съдействие на обществените възпитатели, относно работата им с малолетни и непълнолетни или техните родители. Реализирани са съвместни инициативи – беседи и тематични срещи, презентации на различни теми с цел превантивна дейност в училищата. Показани са презентации и филми по училищата за агресията, кражбата, трафика на хора, безопасния интернет, управление на автомобил без свидетелство и други, доколкото даваше възможност въведената епидемична обстановка на територията на Република България. Със съдействието на РУ – Ловеч са проведени две кампании „Акция пътна безопасност“ – преди началото на учебната година и преди началото на лятната ваканция, с участието на ученици от СУ „Тодор Кирков“, от професионално направление „Сигурност“.

МКБППМН работи в тясно сътрудничество с Пробационна служба – Ловеч. Съвместно с пробационен служител се изготвят индивидуални програми и програми за обществено въздействие по отношение на непълнолетни осъдени лица, на които са наложени пробационни мерки. Индивидуална програма за изпълнение на наложените пробационни мерки по отношение на непълнолетното осъдено лице се изготвя на базата на „оценка на риска“ след проведено мотивационно интервю. Тя е доста обширна и дава ясна и пълна представа за лицето. От диаграмата се преценяват проблемните зони и потребности на непълнолетния, които подлежат на корекция и възпитателно въздействие и в чиято насока трябва да се работи. Проведени са междуинституционални ежемесечни срещи по отношение на наложени пробационни мерки на две непълнолетни лица.

Продължи работата по сключеното споразумение за сътрудничество с „Център за обществена подкрепа“ и „Център за социална рехабилитация и интеграция“ за насочване на деца с наложени възпитателни мерки по чл. 13, ал. 1, т. 3 от ЗБППМН и за съвместни превантивни дейности за преодоляване на отклонения в поведението на подрастващите.

Към МКБППМН работят 6 обществени възпитатели – трима психолози и трима педагози. Обществените възпитатели разработват индивидуални програми за работа с малолетните и непълнолетните, поставени под възпитателен надзор на обществен възпитател по чл. 13, ал. 1, т. 5 от ЗБППМН и провеждат редица мероприятия по училища с цел превенция на асоциалното поведение на подрастващите. За учебните 2021/2022 година и 2022/2023 година с помощта на обществените възпитатели са реализирани програми за превенция в различни училища на територията на общината: Програма за превенция и осведоменост за заплахите от киберпрестъпления, За да съм успешен, Кариерно ориентиране на ниво училище, Комуникацията – ефективност в междуличностното взаимодействие, Развитие на емоционалната интелигентност на учениците на ниво училище, Умения за живот – жизненоважни социални умения, Класна стая без тормоз, Програма 6 личности – 6 примера за права и отговорности, Заедно можем, Програма за здравословен начин на живот 8-9 клас и Програма за усъвършенстване на социално-емоционалните умения – Чудни приказни истории.

Към комисията функционира Консултативен кабинет, който е оборудван за провеждане на срещи, консултации, обучения и работа с малки групи деца. В кабинета се разглеждат и възпитателните дела. В Консултативния кабинет на комисията от месец март 2019 г. се предлагат консултации в помощ на деца и техните семейства. Детски психолози и педагози по график са на разположение на нуждаещите се от съвет и помощ: всеки четвъртък на месеца от 16:30 до 18:00 часа. Общо за 2022 г. са извършени 207 бр. консултации, от тях 45 бр. са на родители и 162 на деца. Превантивната работа с родители обхваща всички родители на деца, на които е наложена мярка по чл. 13, ал. 1, т. 5 – работа с обществен възпитател. Обществените възпитатели имат задължение да консултират и родителите или настойниците на децата, с които работят, тъй като, за да се постигне качествена промяна в поведението на детето, е необходимо да се подпомогне родителския капацитет.

3.5. Допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187, ал. 1 на ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания и включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;

2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативни нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане;

В началото на учебната година директорът на ДГ/училището издава заповед за сформирание на координиращ екип, който да прецени нуждите на децата/учениците от обща и/или допълнителна подкрепа.

В случаите, когато дете или ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца от началото на предоставянето на подкрепата, учителите в групата на детето, съответно класният ръководител на ученика, обсъждат с координиращия екип и с родителя, представителя на детето или с лицето, което полага грижи за детето, насочването на детето или на ученика за извършване на оценка на индивидуалните му потребности от екип за подкрепа за личностно развитие. Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение – и от рехабилитатор на слуха и говора или от учител на деца и ученици с нарушено зрение, съвместно с учителите в групата в детската градина/класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището.

В случай че детската градина или училището не може да осигури специалисти с изключение на психолога или педагогическия съветник и логопеда, както и когато за оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците са необходими и други специалисти по преценка на координиращия екип, директорът на детската градина или училището подава информация до съответната община с искане за осигуряването им от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от Държавния логопедичен център, от Център за подкрепа за личностно развитие, включително от Център за специална образователна подкрепа или Специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.

Общината уведомява директора на детската градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти – от ЦПЛР на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО

Когато Общината не може да осигури ресурсното подпомагане, дейностите за ресурсно подпомагане се осигуряват от съответния РЦПППО. В срок до 30 септември директорът на детската градина или училището въвежда в Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование, в Списък-образец № 1 или в Списък-образец № 2, информацията за ресурсното подпомагане на децата и учениците със СОП, за институциите и/или за лицата, които го осигуряват, както и за специалистите, които го осъществяват. В случай, че въз основа на извършената оценка на индивидуалните потребности е установена необходимост от ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности след 30 септември, директорът на детската градина или училището извършва промени в утвърдения списък-образец, като въвежда необходимата информация, в срок до 1 декември.

Информацията, посочена по-горе се предоставя на съответното РУО.

Оценяват се познавателното развитие, комуникативните умения, социалните умения, физическото развитие, адаптивното поведение, психичните реакции, семейното функциониране. Оценката на образователните потребности се извършва от Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР) в детската градина/училището по утвърдени от МОН методики, след което се изпраща за препотвърждаване от регионалният екип за

подкрепа на личностното развитие към РЦПППО. Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва по всяко време през учебната година, ако се разпознае необходимост от такава оценка. Извършването на оценката трябва да е в рамките на учебната година, в която заявлението е подадено. Директорът на РЦПППО издава заповед за допълнителна подкрепа от съответните специалисти от Регионалния център за работа с конкретно дете/ученик. Ако едно дете или ученик получава обща подкрепа, не може да получава и допълнителна подкрепа.

Дейности от допълнителна подкрепа за личностно развитие по **чл. 187, ал. 1 на ЗПУО**, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са посочените в т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5.

3.5.1. Децата и ученици със специални образователни потребности (СОП).

Към **26.09.2022** година в община Ловеч статут на деца и ученици със специални образователни потребности имат **153** деца. Няма отпаднали от ресурсно подпомагане по социални причини или поради преместване в друг град и/или в чужбина.

В ЦСОП „Васил Левски“ се обучават **28** ученици. Със собствени екипи от специалисти, на ресурсно подпомагане са **15** ученици в две общински училища (ОУ „Проф. Димитър Димов“ и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“). **110** деца и ученици от различни ДГ и училища се подпомагат от специалисти от РЦПППО гр. Ловеч.

Разпределение по детски градини и училища, към 26.09.2022 г.:

Община	Населено място	ДГ/училище	Брой деца/ученици със СОП
Ловеч	Ловеч	ДГ „Снежанка“	10
Ловеч	Ловеч	ДГ „Радост“	6
Ловеч	Ловеч	ДГ „Зора“	2
Ловеч	Ловеч	ДГ „Мария Сиркова“	3
Ловеч	Ловеч	ДГ „Слънце“	4
Ловеч	Александрово	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	4
Ловеч	Ловеч	ОУ „Васил Левски“	5
Ловеч	Ловеч	ОУ „Проф. Димитър Димов“	4
Ловеч	Ловеч	ОУ „Христо Никифоров“	7
Ловеч	Ловеч	СУ „Св. Климент Охридски“	7
Ловеч	Ловеч	СУ „Тодор Кирков“	15
Ловеч	Ловеч	ПГИТУ	14
Ловеч	Ловеч	ЧНУ „Св. Седмочисленици“	4
Ловеч	Ловеч	ОУ „Панайот Пипков“	9
Ловеч	Малиново	ОУ „Васил Левски“	2
Общо:			96

Разпределение по групи и класове, към 26.09.2022 г.:

Брой ученици със СОП в начален и прогимназиален етап:

Училище	ПГ	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с.Александрово	-	1	-	-	-	-	-	3
ОУ „Васил Левски“	-	1	1	2	-	-	1	-
ОУ „Проф. Димитър Димов“	-	1	-	-	1	1	-	1
ОУ „Христо Никифоров“	-	-	1	-	1	5	-	-
СУ „Св. Климент Охридски“	-	-	-	1	-	-	2	-
СУ „Тодор Кирков“	-	2	-	-	1	1	2	1
ЧНУ „Св. Седмочисленици“	-	1	-	3	-	-	-	-
ОУ „Панайот Пипков“	-	-	1	2	1	3	-	2
ОУ „Васил Левски“, с.Малиново	-	-	1	1	-	-	-	-
Общо: 45	0	6	4	9	4	10	5	7

Брой ученици със СОП в гимназиален етап:

Училище	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
СУ "Св. Климент Охридски"	-	-	3	1	-
СУ "Тодор Кирков"	3	4	1	-	-
Общо: 12	3	4	4	1	-

Брой деца със СОП по възрастови групи в детските градини:

Детска градина	I група	II група	III група	IV група
ДГ „Мария Сиркова“	-	-	2	1
ДГ „Зора“	-	-	-	2
ДГ „Снежанка“	-	3	3	4
ДГ „Радост“	-	2	2	2
ДГ „Слънце“	-	1	2	1
Общо: 25	-	6	9	10

Брой ученици със СОП включени в професионално образование:

ПГИТУ	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
Общо: 14	3	3	4	3	1

Допълнителната подкрепа за горепосочените деца и ученици се осъществява от ресурсни учители, психолози и логопеди към РЦПППО – гр. Ловеч.

Назначените в 2 (две) общински училища ресурсни учители, психолог и логопед осигуряват допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности към **26.09.2022** както следва:

Училище	ПГ	I клас	II клас	III клас	IV клас	V клас	VI клас	VII клас
ОУ „Проф. Димитър Димов“	-	1	-	-	1	1	1	-
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	-	-	-	-	1	4	3	3
Общо: 15	-	1	-	-	2	5	4	3

В община Ловеч функционира **Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО)**, в който са обхванати деца и ученици от общинските и държавни училища и детски градини в Ловешка област.

Учебни години Брой деца и ученици със СОП	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
В началото на учебната година	220	140	163	166	162	188	206
В края на учебната година	231	147	174	176	175	214	-----

В РЦПППО – Ловеч работят 18 ресурсни учители, 3 логопеди и 4 психолози. Те осигуряват допълнителна подкрепа на всички деца и ученици със специални образователни потребности в област Ловеч. В училищата в община Ловеч има осигурени ресурсни кабинети с оборудване за индивидуална и групова работа на ресурсните учители. В детските градини възможностите за организиране на такива кабинети са ограничени.

11(единадесет) ресурсни учители от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, гр. Ловеч обезпечават допълнителната подкрепа на 96 (деветдесет и шест) децата и ученици със СОП от 5 детски градини, 8 общински училища, ПГИТУ и ЧНУ „Св. Седмочисленици“, по данни към **26.09.2022** година. С децата със СОП в детските градини работят ресурсен учител, логопед и психолог от РЦПППО, след обследване и по препоръка от Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР), с изричното съгласие на родителите.

Философията на приобщаващото образование е децата и учениците със специални образователни потребности да се подпомагат в групата/класа, в зависимост от препоръките на ЕПЛР, разписани в план за подкрепа.

3.5.2. Деца и ученици в риск.

В отдел „Закрила на детето” гр. Ловеч през 2021 година е извършена проверка по 137 сигнала за деца с настоящ адрес на територията на Община Ловеч. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда както следва:

- отглеждани в семейства на близки и роднини - 23 деца;
- отглеждани в професионални приемни семейства - 12 деца;
- успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител - 6 деца.

В отдел „Закрила на детето” гр. Ловеч през 2022 година е извършена проверка по 143 сигнала за деца в риск. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда както следва:

- отглеждани в семейства на близки и роднини - 25 деца;
- отглеждани в професионални приемни семейства - 11 деца;
- успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител - 5 деца.

През 2021 година: с направления и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 31 деца и техните родители, а към ДЦДМУ – Ловеч с направления и заповеди са насочени 14 деца.

Във връзка с промените въведени със ЗСУ и осигуряване на правото на ползване на социални услуги на деца, в това число и деца с увреждания през 2021 година са изготвени общо 28 Предварителни оценки на потребностите на деца от социални услуги, по подадени заявления за ползване на социални услуги в общността.

През 2022 година: с направления и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 50 деца и техните родители, а към ДЦДМУ – Ловеч с направления и заповеди са насочени 7 деца. Изготвени са общо 61 Предварителни оценки на потребностите на деца, по подадени заявления за ползване на социални услуги в общността от техните родители.

3.5.3. Деца с изяви дарби.

Община Ловеч прилага мерки за специална закрила на деца с изяви дарби, с цел насърчаване на творческите заложби и потребности на децата. Мерките се осъществяват чрез прилагането на Правила за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби, утвърдени със Заповед на Кмета на Община Ловеч от 15.01.2020 година. Право на специална закрила има всяко дете с изяви дарби в областта на науката, изкуството и спорта, посещаващо детска градина, училище и център за подкрепа на територията на Община Ловеч.

Мярката включва едногодишна стипендия в размер на 60 лв. месечно на деца в предучилищна възраст и ученици от I до XII клас от общинските детски градини, училища и извънучилищни образователни институции на територията на Общината, които през съответната календарна година са класирани индивидуално на първо, второ или трето място в национални или международни конкурси, олимпиади или състезания, включени в Общинската програма за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби. Финансовото подпомагане се осъществява и в случаите, когато възрастовата група не се подпомага със стипендия, съгласно Наредбата, приета с ПМС № 298/17.12.2003 година.

През 2021 година са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на 7 деца и ученици с изяви дарби.

През 2022 година са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на 4 деца и ученици с изяви дарби.

В Община Ловеч се прилагат и разпоредбите на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби, приета с ПМС № 298/17.12.2003 г. Стипендия за стимулиране на деца с изяви дарби се отпуска от министъра на културата, министъра на образованието и науката и министъра на младежта и спорта на ученик от държавно и частно училище или от кмета на съответната община на ученик от общинско

училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от съответния раздел на Програмата по чл. 11, ал. 1 от НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби. Средствата за изпълнение на Програмата са от Централния бюджет.

През 2021 година са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на 3 ученици от община Ловеч в областите изкуство и спорт.

През 2022 година са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на 6 ученици от община Ловеч в областите изкуство и спорт.

През 2019 година Общински съвет – Ловеч с Решение № 976 учреди Специалната стипендията на името на акад. Димитър Мишев, в размер на 1000 лв. годишно. За получател на стипендията през 2019 и 2020 година и е определена Радина Димитрова Иванова, студентка в СУ „Свети Климент Охридски“. През 2021 година Стипендия не е предоставена, поради липса на кандидати. А през 2022 година за получател на Специалната стипендията на името на акад. Димитър Мишев е определена Цветелина Цветославова Богоева, студентка в I-ви курс на Технически университет – Габрово, Технически колеж – Ловеч.

3.5.4. Деца и ученици с хронични заболявания.

По обобщени данни от Регионална здравна инспекция – Ловеч в детската възрастова група от 1-6 години на диспансерно наблюдение с хронични заболявания подлежат общо 38 деца (3% от всички прегледани деца). Най-голям е броят на диспансеризирани деца с бронхиална астма (8 случая) и с намаление на зрението на двете очи – намаление на рефракцията и акумудацията (8 случая). Диспансерно наблюдавани са единични случаи на аутизъм – 2 бр., епилепсия – 3 бр., сърдечно-съдови заболявания – 1 бр., детска церебрална парализа – 2 бр., алергичен ринит – 1 бр., умствена изостаналост – 3 бр., лупус еритематодес – 1 бр., хипоплазия на бъбрек – 1 бр., крипторхизъм – 1 бр. От оценката на ръста и теглото на децата, става ясно, че в групата на нормата са 90 % от децата за ръст и 91,1 % от децата за телесна маса. В групата извън нормата с повишено телесно тегло попадат 5 деца. Индивидуалната оценка на физическата дееспособност в детските заведения се определя съвместно с педагог. Според информацията, предоставена от медицинските специалисти 98 % от всички подлежащи деца са покрили нормите.

В училищна възраст за учебната 2020/2021 година, за ученици от 7 до 18 годишна възраст са диспансеризирани общо 175 ученици с хронични заболявания. При основните профилактични прегледи на учениците най-често срещани са случаите на затлъстяване (23 случая), проблеми със зрението и/или намалено зрение (34 случая), бронхиална астма (31 случая), хипертония (3 случая), епилепсия (14 случая), инсулинозависим диабет (3 случая), 38 случая на специфична симптоматика, аутизъм (1 случай), детска церебрална парализа (1 случай), умствена изостаналост (27 случая). В община Ловеч има Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП) за ученици със специални образователни потребности.

4. Центрове за подкрепа за личностно развитие (ОДК, Ученическо общежитие), читалища, НПО, спортни клубове и доброволчески организации.

В общината функционират два общински Центъра за подкрепа за личностното развитие (Ученическо общежитие, Общински детски комплекс). Дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, на територията на община Ловеч организират и народните читалища, НПО, спортните клубове и доброволческите организации.

4.1. ЦПЛР – Общински детски комплекс.

Съгласно чл. 49 ал.1 т.1 и т.2 от ЗПУО, Център за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс, гр. Ловеч организира дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за кариерно ориентиране и консултиране. Водещо начало в работата е създаването на предпоставки за привличане на оптимален брой деца/ученици в групите.

През учебната 2021/2022 година в ЦПЛР – ОДК се обучават безплатно 756 деца и ученици, а през учебната 2022/2023 година – 862 деца и ученици на възраст от 5 до 19 години в школи и клубове в три области: „Наука и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“. Заниманията по интереси са в следните дисциплини: информационни технологии, изобразително изкуство, български народни танци, камерна музика – духови инструменти, мажоретен състав, лека атлетика и хандбал. За реализиране на учебно-възпитателния процес са сформирани общо 59 групи, от които 10 в област „Наука и технологии“, 36 в област „Изкуства“, 13 в област „Спорт“, в това число 49 постоянни действащи групи през учебната година, 5 временни групи през учебната година и 5 временни ваканционни групи. Всяко дете има право сводно да избере форми, в които да се развива и надгражда своите умения, интереси и дарби в областта на изкуството, науката, технологиите и спорта.

С цел разнообразяване на дейностите, предлагани в институцията, през учебната 2022/2023 година са сформирани допълнително 9 учебни групи на детски християнски клуб, в които се обучават деца от ДГ „Слънце“ – 1 група, ДГ „Снежанка“ – 1 група, ДГ „Радост“ – 2 групи, ДГ „Зора“ – 2 групи, ДГ „Първи юни“ – 3 групи.

Кариерното ориентиране като част от общата подкрепа за личностно развитие е насочено към откриване на интересите и способностите на учениците и формиране на адекватна самооценка за избор на професия и подготовка за успешна професионална реализация. На всички училища в Община Ловеч е предоставена Годишна програма с предложени теми, обединяващи създадените ресурси и добри практики, като една от целите е работа с ученици, застрашени от отпадане и ученици със специални образователни потребности. Програмата е разработена с теми за работа с ученици в различни степени на образование.

В изпълнение на Годишния план за дейността на център за кариерно ориентиране към ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч през 2022 година са консултирани 1634 деца и ученици от единадесет образователни институции в област Ловеч, като са обхванати всички степени на училищно образование. Проведени са 59 индивидуални консултации с ученици, родители и граждани по въпроси, свързани с продължаващото образование и професионалната реализация. Проведени са работни срещи с директори на училища, учители, МОН и неправителствени организации, относно организиране на дейности по кариерно ориентиране.

През учебната 2021/2022г. кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК продължиха изпълнението на Дейност 6 по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ за работа по кариерно ориентиране с учениците от V-VII клас на училищата на област Ловеч. В проекта се включиха 133 ученици. Изпълнени са 142 индикатора: 9 групови и 133 индивидуална работа с ученици от V-VII клас от училищата: ОУ „Проф. Д. Димов“, СУ „Т. Кирков“, ОУ „Св. Кл. Охридски“, ОУ „П. Пипков“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Ловеч, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Александрово, ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Лесидрен.

През учебната 2021/2022 година кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК работиха и по проект „С поглед в бъдещето – да осъществим една мечта“, по Национална програма на МОН „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центровете за подкрепа за личностно развитие“, Модул: „Кариерно ориентиране и консултиране на учениците чрез съвместни дейности на ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и училищата“. В проекта са участвали 272 ученици и 80 учители от училищата в област Ловеч - ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ОУ „Васил Левски“, ОУ „Христо Никифоров“, ПГИТУ, НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ в гр. Ловеч, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Александрово, ПГМЕТ – гр. Троян, СУ „Георги Бенковски“ – гр. Тетевен, СУ „Васил Левски“ - гр. Троян и СУ „Васил Левски“ – гр. Ябланица.

Обучението в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е безплатно. Резултатите от дейностите на организационните педагогически форми се представяха пред родителите и обществеността чрез публични изяви с регионален, национален или международен характер.

През ваканционните месеци ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч организира летни занимания за деца и ученици по: информационни технологии, изобразително изкуство, български народни танци, мажоретно изкуство, камерна музика- духови инструменти, лека атлетика, хандбал, както и кариерно ориентиране.

Финансирането на институцията се извършва със средства от държавния бюджет, чрез бюджета на Община Ловеч и допълнително от местни дейности на общинския бюджет.

Наред със задължителния учебно-възпитателен процес, обвързан със задължителната преподавателска норма на учителите и учебните програми, ЦПЛР – ОДК е домакин на Национален конкурс за детска рисунка, компютърна рисунка и есе на тема: „Детство мое-реално и вълшебно“ и Национални състезания по авио и ракетомоделизъм, включени в Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.

По Програма за младежките дейности на Община Ловеч за 2022 година, ЦПЛР – ОДК участва с проект „Бъдещето на Ловеч – нашите деца“, а с финансовите средства в размер на 955 лв. е изработен календар и рекламни брошури, които да популяризират дейността на институцията.

През календарната 2022 година ЦПЛР – ОДК, организира и проведе:

1. Ученически игри по отделните видове спорт (общински кръг);
2. Общински Конкурс – изложба за коледна картичка и мартеници;
3. Национален конкурс за рисунка, компютърна рисунка и есе на тема „Детство мое-реално и вълшебно“;
4. Национални ученически състезания по авио и ракетомоделизъм;
5. Детски спортен празник „Пламъчета сини“ за ученици от 1-4 клас;
6. Ученическа щафета „Ловеч“ за ученици от 5-12 клас;
7. Ученическо баскетболно шоу „Стрийт – баскет“;
8. Годишен концерт и награждаване на изявени ученици от школите по изобразително изкуство по повод празника на институцията;
9. Участие на танцовите формации и мажоретни състави при ЦПЛР – ОДК в празнични програми на Община Ловеч, благотворителни инициативи и официални церемонии по награждаване, организирани от ЦПЛР – ОДК;
10. Коледен концерт на мажоретни състави и танцови формации, съвместно с Общински духов оркестър;

Участие на децата и учениците от ЦПЛР – ОДК в национални и международни конкурси и завоювани призови места и отличия:

1. Област „Наука и технологии“

Национален конкурс за презентация на тема „Завещано от Апостола“; XVII Национален конкурс за рисунка – дигитална графика и живопис „Моята България“, гр. Добрич; Национален конкурс за компютърна рисунка „Детство мое-реално и вълшебно“, гр. Ловеч; XIII Международен конкурс за компютърна рисунка и колаж „Творчество без граници“, гр. Хасково; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето не е за една ваканция“, гр. Бургас; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето, морето, морето...“, гр. Варна

Област „Изкуства“

Изобразително изкуство: V Национален конкурс „Ще обичам аз от сърце таз земя и тоз народ“, гр. Стара Загора; XV Национален конкурс за детска рисунка „Наследниците на Дечко Узунов“ на тема „Шарен свят“, гр. Казанлък – специална награда и едно второ място; XIX Национална изложба – конкурс с международно участие „Свети Трифон Зарезан“, гр. Сунгурларе; Национален конкурс „Моите детски мечти“, гр. София; IX Национален конкурс с международно участие „България в картини и слово“, гр. Търговище; XXV Национален конкурс с международно участие „Малките нашенци“, гр. Казанлък; Национален конкурс за рисунка и приложно изкуство „Водата-извор на живот“, гр. Бургас; XV Национален конкурс за детска рисунка на тема: „Пролет върху листа“; Второ издание на конкурс за литературна творба и рисунка „Моята мечтана история. Аз герой в бъдещето“, гр. Бургас; Национален конкурс за детска рисунка „Рецептите на баба“, гр. София – 1 отличие, 5 бр. грамоти за участие.; Международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“, Първи национален конкурс с международно участие „Аз, ти, той – ние сме Европа“, гр. Русе ; Национален конкурс за литературно творчество и изобразително изкуство „Вълшебният свят на Ангел Каралийчев“ , гр. София; Национален конкурс „Аз, моят град и морето“, гр. Бургас

– второ място и поощрение; VII Национален конкурс „Децата на България пеят, рисуват, творят“, гр. Шумен; XVII конкурс – изложба за детска рисунка „Ангелите от Лим“, гр. Свищов; XV Национален конкурс за детска рисунка „Вълшебният свят на Родопите“, гр. Кърджали; Национален конкурс „Да уловиш мига“, гр. Русе; Национален конкурс „Композирай пречиствателна станция“, гр. София, организиран от Министерство на околната среда и водите, Оперативна програма „Околна среда“; Международен конкурс за изобразително изкуство „Тъпан бие, хоро се вие“, гр. Монтана; Международен конкурс на тема „Домашни любимци“, гр. Евора, Португалия; XIII Международен конкурс за рисунка на тема „Нека заедно да направим нашата природна среда устойчива“, КАО Япония; XX Международен конкурс за рисунка на тема „Моето пространство – моята свобода“, гр. Сосновец, Полша; Международен конкурс за рисунка на тема „Пейзажът, който обичам, естеството, което трябва да се запази“, Франция, Център за Юнеско;

Танцово изкуство: Национален фолклорен събор „Ритъмът на България 2022“; Пети фолклорен фестивал „Люлякова ръченица“; Международен фолклорен фестивал „Троя фолк – 2022“, Чанаккале, Турция; Фолклорен събор в с.Лесидрен; Музикален фестивал в с.Дебнево.

Област „Спорт“

Участие на ученици от клуб „Хандбал“ в Национален турнир по мини хандбал в гр. Габрово; Турнир „60 години хандбал в Ловеч“ в гр. Ловеч; Международния турнир – Смедерево, Република Сърбия. Награди от зонални и национални турнири по хандбал.

Общият брой на персонала, зает в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е 13,5 щатни бр. (9 бр. педагогически и 4,5 бр. непедагогически персонал). Педагогическият персонал е с висока професионална квалификация и притежава необходимия опит.

Учебната дейност на ЦПЛР се осъществява в сграда, общинска собственост в ж. к. „Червен бряг“. Извънкласните форми по танцово изкуство се провеждат в общинската репетиционна зала и музикална зала в СУ „Св. Кл. Охридски“. Сградата на ЦПЛР – ОДК разполага с кабинети по: информационни технологии; изобразително изкуство; кариерно ориентиране, работилници и административни помещения. Поради липса на самостоятелна спортна база ЦПЛР – ОДК провежда спортните си дейности в ОУ „Хр. Никифоров“ и Градска спортна зала.

През 2022 година ЦПЛР – ОДК се включи с проект „Изкуството – творчество без граници“ за участие в Национална програма на МОН „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, Модул 1. „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 1 и т. 3 и ал. 4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, центрове за превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици и астрономически обсерватории и планетариуми, и в НДД – специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 от ЗПУО“. Проектът е насочен към осигуряване на условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и за повишаване на качеството на образователния процес в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч, а с предоставената сума в размер на 25 000 лв. е закупено модерно обзавеждане, оборудване и материали за школата по изобразително изкуство – Детски арт-клуб „Гея“.

4.2. ЦПЛР – Ученическо общежитие.

В самостоятелното ЦПЛР – Ученическо общежитие за учебната 2021/2022 г. са настанени 102 ученици, а през учебната 2022/2023 година са настанени 89 обучаващи се в професионални гимназии и средни училища на града, с които са сформирани 4 групи и през двете учебни години. Използваемият капацитет на общежитието е зает на 60%. За учениците се грижат 5 възпитатели и директор, подпомагани от 5 броя непедагогически персонал. Общежитието е на делегиран бюджет и се помещава в специално построена сграда в кв. „Здравец“ – публична общинска собственост.

ЦПЛР – Ученическо общежитие, осъществява следния вид подкрепа: развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и педагогическа и психологическа подкрепа. За настанените в

общешитието се организират добри условия за самоподготовка; провеждат се групови и индивидуални консултации по отделни предмети; работи се с родителите, организират се спортни и туристически дейности. Разкрити са 7 клуба за занимания по интереси. Индивидуална работа се провежда с 43 ученици. Сформиран е екип за подкрепа и личностно развитие на младежите, утвърден със заповед на директора. Осъществява се обща подкрепа на учениците изразяваща се в допълнително консултиране по учебни предмети, занимания по интереси, грижа за здравето, осигуряване на безопасни и здравословни условия за живот и възпитание. Приоритет е екипната работа между педагогически специалисти и родители, дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Като нов момент в дейността на ЦПЛР – УО е създадената творческа стая за занимания по интереси по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие”. Стаята е оборудвана с необходимите материали, консумативи, образователни игри за провеждане на различни мероприятия. По същия проект са закупени две маси за футбол, топки и спортни съоръжения.

От 2013 година в ЦПЛР – Ученическо общежитие е създаден и функционира Клуб за народни танци „Нашенчета“, който има редица участия в празници на училищата и общински събития. За своята кратка история Клубът е носител на много награди. През последните две учебни години възпитаници на общежитието спечелиха първа и поощрителна награда в конкурс организиран от Община Ловеч „Млад фотограф“, а за Деня на народните будители през 2022 година – първо място в конкурс за есе, отново организиран от общината.

Членовете на клуба за художествено слово „Прометей“ организират различни състезания и маратон на четенето във връзка с плана за грамотността на общежитието. Всички дейности се финансират основно от собствения бюджет и по проекти.

Като важен момент от възпитанието на учениците е добре подготвен кадрови ресурс, който повишава и усъвършенства личната си квалификация и професионално развитие. През учебната 2021/2022 година ЦПЛР – Ученическо общежитие кандидатства и бе одобрено по НП „ИКТ“ – два модула. От учебната 2021/2022 година се използва електронен дневник, като средствата за този електронен ресурс е възстановен от описаната национална програма.

Направеното през последните години по отношение на модернизирването на МТБ не е малко. Тя бе разширена до капацитет 185 ученика. Със средства от бюджета на общежитието се поддържа и обновява материално-техническата база и се закупуват ресурси и материали, обезпечавачи заниманията на учениците. Обновена е базата общо с три занимални с капацитет по 12 човека, като продължава тяхното оборудване и поддържане с дидактически материали и ресурси. За репетициите на клуб за народни танци „Нашенчета“ липсва подходяща зала и репетициите се провеждат в помещение под наем, финансирано от ЦПЛР.

Активно е сътрудничеството с родители и неправителствени организации, подпомагани от Ученическия съвет към ЦПЛР – УО, гр. Ловеч.

За осъществяване на бъдещите дейности на ЦПЛР – Ученическо общежитие, гр. Ловеч, като център за подкрепа и личностно развитие е необходимо наличие не само на достатъчен брой ученици, настанени при добри условия, не само наличие на добър кадрови ресурс, с който да се обезпечават образователно-възпитателния процес, но и подходяща материално-техническа база, в която да се работи.

Във връзка с положителната тенденция за увеличаване броя ученици от други общини и региони, които избират професионалните гимназии в Община Ловеч, нараства ролята и значението на ЦПЛР – Ученическо общежитие за развитието на общинската система на предучилищно и училищно образование. През последните учебни години броят на настанените в общежитието ученици намалява, което е отчетено като средно ниво на риск в оценката на риска на институцията, въпреки регистриран интерес от учениците и семействата им за настаняване в общежитието. Основна причина е откриването на общежитие с 2 групи на НППГВМ „Проф. д-р Димитър Димов”, гр. Ловеч. Ново, модерно обзаведено и без такса за ползване от учениците, общежитието на професионалната гимназия

намали до минимум възможностите на ЦПЛР – Ученическо общежитие за запазване броят на настанените в общежитието ученици, въпреки постигнатите резултати през годините.

4.3. Читалища, НПО, спортни клубове и доброволчески организации.

В град Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в Ловчанско читалище „Наука – 1870“, НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“ и НЧ „Бяла Анаста – 2016 г.“. В читалищата от селата в Община Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в общо 8 читалища – Баховица, Хлеvene, Лисец, Славяни, Малиново, Умаревци, Слатина и Чавдарци. Подробна информация за участниците през 2022 година е обобщена в приложената таблица.

Читалище	Вид дейност	Брой групи	Брой деца в групите	Брой индивидуални	Възраст	Участие във фестивали и конкурси
Ловчанско читалище „Наука-1870 г.“	Музикално изкуство	11	141	106	4-17 г.	2
НЧ „Зорница 2010-Нено Щрегарски“	Народни танци, бойни изкуства.	3	60	-	5-18 г.	1
НЧ „Бяла Анаста-2016г.“	Народни танци, класически балет, модерен балет, бойни изкуства, художествена гимнастика, музикално изкуство	8	171	-	3-18 г.	8
8 читалища в села от община Ловеч	Народни танци, пеене, изобразителни и приложни изкуства, театрални игри с екологична насоченост, летни занимални.	19	251	2	4-18 г.	24
	ОБЩО:	41	623	106		37

Неправителствените организации със своята дейност подкрепят личностното развитие на децата и учениците в областите: гражданско образование, изкуства и спорта.

Сдружение „Екомисия 21 век“ развива своята дейност в областта на гражданското образование и доброволчеството, чрез следните дейности през 2021 и 2022 година:

	Вид занимание	Брой деца	Възраст
Постоянни			
	Доброволчески център	30	15 - 19 г.
	Участници в информационни кампании		
	- местни кампании	60	15 – 19 г.
		15	15 – 19 г.
	Участници в събития, свързани с		
	- гражданско образование	40	15 – 19 г.
	- екологични акции	800	15 – 19 г.
	Общински ученически съвет	27	11 – 19 г.
	Областен младежки съвет		
	делегати от община Ловеч	2	15 – 29 г.

Временни			
I. По проекти на „Екомисия 21 век“	1. Програма „Евродеск“	50	15 – 19 г.
II. Обучителни дейности	Областно ниво: Обучение в доброволчество	45	15 – 19 г.
	Обучение в екодоброволчество	50	15 – 19 г.
III. Участие в проекти	На общинско ниво		
	Проект „Сърце за Ловеч“	70	3 – 19 г.
	Проект „Нахрани робота, спаси планетата“	450	11 – 19 г.
	Проект: Екозастъпници за природата	300	

Център за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч е част от мрежа неправителствени организации. Съществува от 2007 година и е обособен като самостоятелно звено към библиотеката. Младежите-доброволци са необходим ресурс за изпълнението на целите и задачите, които си поставя приоритетно Центърът за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч. Особено значима е ролята им при оказване на специална подкрепа за личностното развитие и стимулиране на подрастващите за пълноценно участие в обществения живот, съобразено с особеностите на младежката и детската възраст.

Центърът за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч се включва в редица партньорски инициативи и участия в проекти като:

- „Подари книга с любов” – организатори на инициативата са Център за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев” – Ловеч и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Ловеч;

- „Футболен турнир” за деца и младежи от 9 до 15 годишна възраст;

- Конференция „Български гласове за Европа: Борба с престъпността и корупцията“, организирана от БТА в рамките на инициативата „Български гласове за Европа“, която Агенцията изпълнява с подкрепата на Европейския парламент;

- Изложба „4 април - Световен ден на бездомните животни“;

- „Слънце за всички“ – инициатива за изработване на рисунки, колажи и други проекти, организирана от специалистите от РЦПППО – област Ловеч съвместно с доброволците от Центъра и третокласници от СУ „Тодор Кирков“;

- Четене на приказки на децата в ДГ „Снежанка“ по повод 7 април;

- Включване в „Ден на отворените врати в Окръжен съд” – Ловеч;

- Провеждане на „Лятна чуднотека“;

- Отбелязване на 31 май - Световен ден без тютюнопушене;

- „Вход за ДоброТворци“ в Деня на Европа, а така също и Ден на ученическото самоуправление;

- Проект „Учим и се забавяваме заедно“ на сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“, в партньорство с Областния съвет на БЧК, Сдружение „Знание“, Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч и Центъра за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“. Подкрепени са 50 деца, на възраст от 4 до 17 години, и техните родители, бежанци от Украйна, настанени в Ловеч и във Военно-почивния комплекс в тетевенското село Рибарица;

- Фестивал (15-17 юли) с интерактивни игри, творчески ателиета и театрални представления на открито: „Квартална сцена в Ловеч“ - проект на Фондация „Арт Офис“ в партньорство с Община Ловеч, Фондация „Стефан Нойков“, Сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“, Център за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“ с подкрепа от Национален фонд „Култура“ и Министерство на културата;

- Проект „На лов за приказки и знания“ на сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“, в партньорство с Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч;

- „Първи юни” – празник в градската градина, съвместно с Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч и БЧК;
- Кампания „Забавно лято”, проведена в Ловеч и населени места в Ловешка област;
- Участие: Риболов в с. Гложене;
- Отбелязване на 12 август – Международен ден на младежта;
- Финал на детските колоездачни серии Ловеч: Доброволци на БЧК – Ловеч и на Центъра подпомагат организацията;
- „Световен ден на ходене”;
- Участие в украсяване на коледната елха в сградата на областна администрация;
- Проект на ученици от СУ „Св. Климент Охридски“, включени в киноателие – част от европейския проект по програма Еразъм: „Млади режисьори снимат града си“, с координатор за България: Сдружение „Арте Урбана Колектив“, който се осъществява в партньорство с Регионалната библиотека „Проф. Беню Цонев“ и Центъра за работа с доброволци към нея. В проекта, освен България чрез Ловеч, участват учащи от Ирландия и Полша.

Проведени конкурси от и с участието на Центъра за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч:

- „Детски творчески маратон” за деца от 5 до 12 години, с организатори: екипът на Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование – Ловеч и доброволците от Центъра;

- за здравословна рецепта „Моята разумна порция храна“, с участници от страната.

Към Центъра за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ функционира и „Киноклуб“.

Сдружение „Танцьорите“ – гр. Ловеч организира занимания по интереси, свързани с фолклорното танцово изкуство.

Дейност	Брой групи	Брой деца в групата	Брой индивидуални	Възраст	Участие във фестивали и конкурси
Детски танцов състав „Магия“	4	120	-	от 5 до 14 г.	2
Фолклорен Танцов Ансамбъл „Магия“	1	25 ученици и 18 възрастни	-	от 5 до 18 г.	2

Спортните клубове в Ловеч предоставят възможност на учениците за активни спортни занимания и достигане до майсторски постижения:

Дейност	Брой групи	Брой деца в групата	Брой индивидуални	Възраст	Участие в състезания
ХК „Ловеч-98“	1	I група-15		I група 10-12 г.	10-12г.-12
ХК „Осъм-Ловеч“	3	II група: 10 год. -16 III-та група: 16 год.-15		II група: 10 год. III група: 15-16 години	16 г.-15 19 г.-13
СК „Вароша“ – Ловеч-джудо и джу-джицу	2	II група - 22 III група - 11	2 в нац. отбор	II група 10 - 16 III група 15-18+	10 г.-2 15-18+-12
СК „Роксмайл“ – Ловеч	3	I-ва група -18 II-ра група -10 III-та група -2	1 състезателна двойка в нац. отбор	I-ва група до 12 г. II-ра група 12-14г. III-та група 14-19г.	4 състезателни двойки; 3 индивидуални
СК „Борба“ - Ловеч	5	Всички 5 групи	52	Деца; кадети и юноши	52
Сдружение спортен карате клуб "Ловеч"	2	Всички I-ва група – 2x10 III група - 4	2 в нац. отбор	I група-до 13г. II група-от 13-55г.	23 9

5. Социални услуги на територията на общината.

Към 31.12.2022 г. на територията на община Ловеч има добре развита мрежа от достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, насочени към всички деца, децата в риск, родители, осиновители, лица, полагащи грижа за деца, кандидати за осиновители и кандидати за приемни семейства, деца и пълнолетни лица с увреждания, пълнолетни лица в кризисна ситуация или с потребност за преодоляване на последици от такава ситуация, възрастни хора в надтрудоспособна възраст.

През 2022 г. функционира 28 социални услуги, от които 21 са делегирана държавна дейност, три местна дейност – Домашен социален патронаж, Клубове на инвалида, Общинско социално жилище, Център за грижа за лица с психични разстройства, приемна грижа и патронажна грижа, които се предоставят с финансиране по ОП РЧР, подкрепя по механизма за лична помощ.

Девет от държавно делегираните социални услуги са възложени за управление на външен доставчик – Дневен център за деца и младежи с увреждания, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, Център за социална рехабилитация и интеграция, Център за обществена подкрепа, Наблюдавано жилище, Защитено жилище за лица с психични разстройства, два Центъра за деца и младежи с увреждания и един Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция, а останалите се предоставят от Община Ловеч.

През 2022 г. след предприети процедури от Община Ловеч по Закона за социалните услуги капацитетът на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания е увеличен от 30 на 40 места и капацитетът на Център за обществена подкрепа от 45 на 100 места с 4 места за кризисно настаняване за деца и семейства.

Община Ловеч организира, координира и контролира дейността на 28 социални услуги, финансирани от държавния и общинския бюджет. Общо в сферата на социалните услуги в община Ловеч са ангажирани над 720 служители, които оказват подкрепа в домашна среда, в резидентни услуги, специализирани институции и в общността на над 1600 лица от уязвими групи.

В Община Ловеч функционира и Общинско социално жилище, изградено по проект „Изграждане на социално жилище за настаняване на уязвими групи на територията на кв. „Гозница“, гр. Ловеч“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. В рамките на проекта е извършена цялостна реконструкция на сграда – общежитие в кв. „Гозница“ за превръщането ѝ в социално жилище за настаняване на уязвими групи. Обособени са 49 апартамента: 3 двустайни за настаняване на хора в неравностойно положение, 36 двустайни, 5 тристайни и 5 четиристайни апартамента. Има сключени 42 договора с наематели. Общо са настанени 115 лица. С подписване на договора за настаняване лицата поемат ангажимент да се включат и в социалния пакет от дейности, част от договора за наем, който включва активно търсене на работа, обучение за ограмотяване, придобиване на професионална квалификация, ключови компетентности и други обучителни курсове. Едно от условията е, децата в училищна възраст да посещават образователна институция, лицата да имат избран личен лекар и редовно да провеждат профилактични прегледи. Материалната база и околноблоковото пространство се поддържат в добър вид. Провеждат се редовни срещи с наемателите, организирани от управителя.

И през 2022 г. Община Ловеч изпълнява Проект „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи – интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование в гр. Ловеч“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. по Процедура за БФП № BG05M9OP001-2.056 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 2, съгласно договор за БФП № BG05M9OP001-2.056-0003-C01/06.07.2021 г. и договор за БФП № BG05M9OP001-2.056-0003-2014BG05M2OP001-C01 от 06.07.2021 г. Общата му стойност е 195 572, 91 лв., 100 % БФП (от които 151 869, 34 лв. по ОП РЧР и 43 703,57 лв. по ОП НОИР). Проектът има за цел да се създаде ефективен модел за устойчива социално-

икономическа интеграция на хора от уязвимите групи на територията на Община Ловеч. Насочен е към повишаване качеството на живот, намаляване на бедността и спиране на предаването на бедността през поколения и включва редица мерки и дейности за трайна интеграция на пазара на труда, чрез активиране на икономически неактивни лица, професионално информиране и консултиране, насърчаване на предприемачество за намиране на работа, предоставяне на обучение за придобиване на професионална квалификация и ключова компетентност. За целта по взаимно допълващ се начин се използват възможностите, на двете оперативни програми – ОП НОИР и ОП РЧР. С реализацията на заложените дейности е изградена интегрирана социално-здравна услуга в общността, в активно партньорство с неправителствения сектор, която дава възможност за по-добро качество на живот на хората от уязвимите групи. Община Ловеч изпълнява проекта в партньорство със Сдружение „Граждански инициативи – гр. Ловеч“, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Ловеч и Сдружение „Знание“. В рамките на проекта е осигурена трудова заетост на 8 лица, назначени на длъжност „работник поддръжка“ и на длъжност „работник строителство“. През годината са обхванати 82 наемателя на Социалното жилище, 10 деца от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ и техните семейства. Социалните работници по проекта осъществяват постоянна подкрепа на всички заявили се – придружаване до институции, информиране и консултиране за осигуряване на достъп до социални и здравни услуги, застъпничество и посредничество, консултиране за повишаване на знанията за битова и лична хигиена. Трудовият медиатор подпомага процеса на търсене на лица за включване в субсидирана заетост.

5.1. Социални услуги, изпълнявани от Община Ловеч.

Социални услуги в Община Ловеч, насочени към деца и младежи: В община Ловеч са разкрити и функционират два Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания с капацитет 28 места и два Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания с капацитет 22 места и Преходно жилище за деца от 15 до 18-годишна възраст с капацитет 8 места.

Социални услуги в общността, насочени към деца и младежи:

- „Център за обществена подкрепа“ – през м. септември 2022 г. в Агенция за социално подпомагане на основание чл. 54 от Закона за социалните услуги, от Община Ловеч е депозирано Заявление, по утвърден образец, на основание чл. 85, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за социалните услуги за инициране на производство по издаване на заповед за предварително одобрение за промяна на броя на потребителите на социална услуга „Център за обществена подкрепа“. Със Заповед № РД01-1919/06.10.2022 г. на Изпълнителния Директор на Агенция за социално подпомагане е дадено предварително одобрение за промяна на броя на потребителите на социалната услуга от 45 на 100 потребители с 4 места за кризисно настаняване, считано от 01.10.2022 година. С Решение № 732 от 27.10.2022 г. на ОС – Ловеч е променен броя на потребителите на социалната услуга от 45 на 100 места с 4 места за кризисно настаняване;

- „Център за социална рехабилитация и интеграция“ с капацитет 25 места;
- „Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства“;
- „Дневен център за деца и младежи с увреждания“ с капацитет 46 места.

Във връзка с ограничаване разпространението на COVID-19 през 2021/2022 г. са въведени всички противоепидемични мерки за запазване живота и здравето на настанените деца и младежи в социалните услуги. Отделен е голям финансов ресурс за закупуване и осигуряване на лични предпазни средства и дезинфектанти за потребителите и персонала. Създадена е организация и стриктно се осъществява контрол по спазването на въведените мерки. Извършва се периодично тестване на служителите и потребителите.

Популяризиране и развитие на социалната услуга „Приемна грижа“: Социалната услуга „приемна грижа“ се предоставя в рамките на Проект „Приеми ме 2015“, финансиран по ОП РЧР 2014 – 2020 г. През 2022 г. общият брой на приемните родители е 11, като към 31.12.2022 г. 10 от тях са със сключени граждански договори с Община Ловеч за настаняване

на дете в приемно семейство и граждански договори за отглеждане на дете от приемно семейство. Процесът на предоставяне на закрила е динамичен и мярката е алтернативна форма на семейна грижа, с която се цели биологичните семейства да бъдат подкрепени в грижата им за собствените им деца. За периода 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. общият брой на децата, на които е предоставена „приемна грижа“ е 10 (десет). Към настоящия момент настанените деца в приемни семейства са в следните възрастови групи: от 0 до 3 години – 2 деца, от 3 до 6 години – 1 дете, от 6 до 14 години – 6 деца и от 14 до 18 години – 1 дете. На едно дете е прекратено настаняването, поради успешното му интегриране в биологичното му семейство.

5.2. Социални услуги, възложени на външен доставчик.

Девет от държавно делегираните социални услуги са възложени за управление на външен доставчик – Дневен център за деца и младежи с увреждания, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, Център за социална рехабилитация и интеграция, Център за обществена подкрепа, Наблюдавано жилище, Защитено жилище за лица с психични разстройства, два Центъра за деца и младежи с увреждания и един Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция, а останалите се предоставят от Община Ловеч.

През 2022 г. Община Ловеч продължи доброто сътрудничество и взаимодействие с неправителствения сектор и други институции. Проведени са работни срещи и обмяна на опит между специалистите от всички социални услуги.

Сдружение „Закрила“ – гр. Ловеч управлява „Дневен център за деца и младежи с увреждания“ (ДЦДМУ) с капацитет 46 места. Дейността е насочена към социална интеграция на деца и младежи с ментални и физически увреждания. ДЦДМУ предоставя възпитателни, обучителни, терапевтични дейности, медицинска и социална рехабилитация. Осигурен е транспорт от и до социалната услуга.

Сдружение „Граждански инициативи – гр. Ловеч“ управлява предоставянето на услугите „Център за обществена подкрепа“ с капацитет 100 места, 4 от които са предвидени за кризисно настаняване на деца, жертви на насилие и трафик, „Център за социална рехабилитация и интеграция“ с капацитет 25 места; „Наблюдавано жилище за младежи от 18 до 21 години“ с капацитет 4 места; Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Надежда“ с капацитет 14 места и „Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Любов“ с капацитет 14 места.

Сдружение „Граждански инициативи – гр. Ловеч“, в качеството на доставчик на социални услуги, осъществява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, чрез предоставяне на общодостъпни социални услуги. Продължават дейностите по сключеното Споразумение с МКБППМН, за реализация на дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

ЦСРИ и ЦОП предоставят възможност за интегрирани социални, психологически, логопедични, рехабилитационни услуги и подкрепа в следните направления:

Обща подкрепа за личностно развитие чрез:

- Реализация на дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа;
- Занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие, която включва:

- Работа с дете и ученик по конкретен случай;
- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- Ресурсно подпомагане.

ЦСРИ и ЦОП разполагат с квалифицирани специалисти: социални работници, психолози, юрист, логопед, рехабилитатор, трудотерапевт и арттерапевт.

В град Ловеч, социалните услуги „Център за социална рехабилитация и интеграция“ с капацитет 20 места и Кризисен център с капацитет 4 места за подкрепа на лица в т. ч. деца жертви на насилие се предоставят от Фондация „Център отворена врата“. Услугите са разкрити през 2019 година, и се финансират на проектен принцип. С Решение № 975 от 28.03.2019 г. на ОС – Ловеч, за реализиране на дейността на фондацията е предоставен за безвъзмездно ползване имот, с адрес: гр. Ловеч, ул. „Величка Хашнова“ № 22.

6. Политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностното развитие.

Отчитайки необходимостта от провеждане на по-активна и целенасочена работа с маргинализираните групи на местно ниво от месец април 2019 г. в Община Ловеч е назначен здравен медиатор. Основната дейност е свързана с подобряване на достъпа до социални и здравни услуги на уязвимите групи в общината чрез посредничество, оказване на съдействие и подкрепа, информиране и консултиране.

Общински съвет по наркотични вещества (ОСНВ) и Превантивно-информационен център за борба с наркотичните вещества (ПИЦ), като действащо звено към съвета реализира Местна програма за превенция на употребата на наркотични вещества 2020-2024 и План за действие към нея в съответствие с приетата Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 и План за действие към нея.

През 2022 г., ОСНВ и ПИЦ стартираха нова Превантивна програма „Без дрога на пътя“ за целева група ученици от XI – XII клас. Инициативата се осъществява от експерти на ПИЦ – Ловеч в партньорство с ОД МВР – Ловеч, инспектори от Детска педагогическа стая към РУ – Ловеч и служител от сектор „Пътна полиция“. Основна цел на програмата е развиване на лична, социална и гражданска отговорност сред учениците, като подход за преодоляване на рисковите фактори от злоупотреба с наркотични вещества и шофирането под въздействие на психоактивни вещества.

За периода 20 юни - 30 септември превантивна програма „Ваканция без риск“ осигури свободен безплатен достъп до широк спектър от дейности за деца и младежи от 7 до 18 години и техните родители. Сред тях са спортни игри, кинолектории, „Зелено училище“ и други занимания. Това са алтернативни форми за запълване на свободното време с цел превенция на употребата на наркотични вещества. Основен акцент и приоритет през периода на осъществяване на програмата бе реконструкция и модернизация на озеленени площи.

През годината експертите на ПИЦ проведоха уроци по двете Национални програми за превенция на употребата на наркотични вещества в училищна среда, за възрастова група V-VII клас в ОУ „Проф. Димитър Димов“ и VIII-XI клас в СУ „Св. Климент Охридски“, с основна цел – предотвратяване употребата на психоактивни вещества /ПАВ/.

За повишаване информираността на децата за интернет технологиите, възможностите и рисковете, които те крият се осъществява превантивна програма „Сърфирам безопасно“ за възрастова група I-IV клас, чиято цел е формиране на онлайн сигурност, чрез усвояване на правила за безопасно сърфиране в интернет и насърчаване на децата да разговарят с родителите си, по отношение на ползването и боравенето с киберресурсите.

От 2022 г., ОСНВ и ПИЦ разполага със страница на сайта на общината с разработени рубрики Превантивни програми, Кампании, Доброволчество към ОСНВ, Електронни издания, Реализирани дейности, Съвети за родители. Публикувани са онлайн въпросници, които помагат на ученици, родители и училищни специалисти за превенция на употребата на наркотици и насочват зависими към специалисти в областта. На сайта е обявена телефонна линия за консултиране на деца и младежи употребяващи ПАВ и техните родители, краткосрочни интервенции, консултиране на зависими младежи от ПАВ и техните родители, насочване към институции за детокс, лечение, рехабилитация и реинтеграция в обществото.

През годината се проведоха редица кампании и инициативи за превенция на употребата на ПАВ сред ученици – среща с бивши наркозависими от терапевтичен център „Св. Илия“, форум театър „Цветни сенки“, конкурс за фото-есе, разпространение на превантивно-информационни материали, брошури: „Райския газ – новата опасна мода“, „Употреба на наркотици и шофиране“ и др.

Повишаване благосъстоянието на детето изисква утвърждаване на разбирането и подхода към правата на детето като правомощия и задължения на всички структури, органи и институции, имащи отношение към детето и неговото семейство на местно ниво и целенасочена работа във всички основни области – образование, здравеопазване, спорт, свободно време, културни дейности, социални дейности, подкрепа на децата и семействата, обществена среда и сигурност.

Общинската програма за закрила на детето за 2022 година в община Ловеч е разработена в съответствие с националните и международни стандарти - Конвенцията за правата на детето на ООН, Закон за закрила на детето и Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето. Общинската програма документира волята и готовността на институциите в община Ловеч за повишаване качеството на живот на децата и общата отговорност в грижата за тях. Основна цел на програмата е осигуряване на условия за ефективно прилагане правата на децата, подобряване качеството на живот и пълноценното им личностно развитие в съответствие с интересите и потребностите им. Основните приоритетни области са свързани с намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата, осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование, подобряване на здравето на децата, защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие и експлоатация, насърчаване на участието на децата в различни сфери на обществения живот и осигуряване на отдиш, свободно време и развитие на способностите на детето.

Програмата за младежки дейности на община Ловеч е разработена в изпълнение на Закона за младежта, както и с Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите. Отговорност на всички институции в страната е да създават такава възможност за включване, която да подпомогне пълноценното развитие на младите хора и изграждането на активна гражданска позиция. По този начин те получават възможност да огласяват своите потребности и проблеми и да поемат отговорност и ангажимент при вземане на решения. В общинската програма за младежки дейности се очертават основните насоки за развитието на младежката политика в община Ловеч. Планът за младежки дейности за 2022 г. е на стойност 11 995 лева, а Планът за младежки дейности за 2021 г. е на стойност 11 929 лева.

Общинският проектен фонд на Община Ловеч е важен финансов инструмент, който допълнително стимулира дейностите за подкрепа на личностното развитие на младежта. Разработен в четири направления, той финансира на конкурсен принцип проекти на НПО, народните читалища, спортни клубове, културни институти и физически лица в областта на културата, спорта, изкуствата. През 2021 г., чрез Общински проектен фонд е осигурено финансиране: за 3 проекта на културни институти на обща стойност 9 640 лв. и за дейността на 9 спортни клуба на обща стойност 12 000 лева. През 2022 г., чрез Общински проектен фонд е осигурено финансиране за 4 проекта на културни институти на обща стойност 10 000 лв., от които са реализирани 3 проекта на обща стойност 8 000 лева. През 2022 г., чрез Общински проектен фонд е финансирана дейността и на 8 спортни клуба на обща стойност 15 000 лева.

7. Изводи.

На базата на анализа се идентифицират предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата за личностното развитие.

Идентифицираните достижения, тенденции и проблеми, могат да намерят място в областния стратегически документ, който съгласно закона, ще набележи перспективите за развитието, предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите действия в областта на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч.

В заключение от настоящия анализ може да се формират следните изводи:

1. След извършената през годините оптимизация, системата за предучилищно и училищно образование в Община Ловеч обхваща следните законодателно установени институции: 8 общински детски градини, 14 общински и държавни училища и 1 частно

училище, два общински центъра за подкрепа за личностно развитие (Ученическо общежитие, Общински детски комплекс), 1 държавен Център за специална образователна подкрепа и 1 държавен Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

2. В Община Ловеч има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигуряват там, където са детето и ученикът – в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие.

3. На територията на община Ловеч функционира мрежа от читалища, НПО и спортни клубове, които също предоставят възможности за допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

4. В Община Ловеч съществуват условия за осъществяване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата за предучилищно и училищно образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

5. Съществуващите центрове за подкрепа за личностно развитие е необходимо да разполагат с по-добра материална база, за да отговорят на новите предизвикателства и да предложат нова визия за развитие на традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Освен обезпечаването с по-добра материална база, фокуса категорично трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор.

6. Община Ловеч е разработила самостоятелно и прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт и култура, превенции, здраве и социални дейности.

7. Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.

8. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа за личностното развитие на територията на Община Ловеч е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и с променящите се потребности на образователната система и налага координация между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

9. Ранната диагностика и превенция на езиково-говорното развитие са в основата на успешното приобщаване и последвалото обучение на децата. Логопедите и психолозите в детските градини са все още недостатъчно – само в ДГ „Радост“ и ДГ „Снежанка“. Само в 4 основни училища в общината са сформирани логопедични групи и са назначени логопеди: ОУ „Васил Левски“, ОУ „Христо Никифоров“, ОУ „Проф. Димитър Димов“, а в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Ловеч е назначен и логопед и психолог.

10. Все още не е достатъчно добре обезпечена работата за психологичната подкрепа на децата и учениците в образователните институции – само 2 училища са обезпечени и с психолог и с педагогически съветник; 1 детска градина и 2 училища са обезпечени само с психолози; 5 училища са обезпечени само с педагогически съветници; а в 6 училища няма нито психолог, нито педагогически съветник.

11. Недостатъчен е броят на рехабилитаторите за деца и ученици с физически увреждания. В детските градини и училищата няма назначени социални работници и помощници на учителя, с изключение на назначени с финансиране по различни проекти: помощник-възпитател в ДГ „Снежанка“ и образователни медиатори в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Ловеч, НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ и ПГИТУ. При някои от децата и учениците личен асистент е родителят или друго лице.

Осъществяването на подкрепа за личностно развитие в образователните институции, отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни

елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при които всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции за тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече с участието на самите деца.